

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ—JURISPRUDENȚA—LEGISLAȚIUNE—ECONOMIE POLITICĂ—FINANȚE—SOCIOLOGIE

FONDATOR:
ION S. CODREANU
Avocat

DIRECTOR:
I. GR. PERIȚEANU
Avocat, fost Ministru

PRIM REDACTOR:
ALEXANDRU VELESCU
Doctor în Drept, Avocat

COMITETUL DE REDACȚIE:

Traian Alexandrescu, fost decan al Baroului de Ilfov; **Alexandru Cerban**, Profesor Universitar, Avocat; **Iosef G. Cohen** Consilier la Consiliul Legislativ, Avocat; **Gr. Conduratu**, Avocat; **N. Jac Constantinescu**, Președinte la C. de Apel București; **E. Cristoforeanu**, Dr. în Drept dela Roma, Avocat; **Dem. I. Dobrescu**, Primarul General al Capitalei; **Vintilă Dongoroz**, Conferențiar universitar, Membru în Consiliul de disciplină al Baroului Ilfov; **D. Gălășescu-Pyk**, Profesor Universitar, Avocat; **Eugen Pețit**, Consilier la Inalta Curte de Casație; **G. Petrovici**, Prodecan al Baroului Ilfov; **C. Sipsom**, Profesor Universitar; **C. A. Stoeanovici**, Conf. univ., Membru al Consiliului Legislativ; **Gr. L. Trancu-Iași**, fost Ministru Avocat; **Hariton Udrea**, Judecător Trib. Ilfov; **Petre Vasilescu**, Profesor Universitar.

SECRETARI DE REDACȚIE:

E. C. Decusară Dr. în Drept din Paris, Directorul Statisticii Judiciare; **Ionel I. Codreanu**, Doctor în drept din Paris, Avocat

S U M A R

— *Instituțiunea recuzării la Comisiunile de apel fiscale*, de V. Dragu, președinte la Trib. Hunedoara.

— Alex. Cerban, Despre petiția de ereditate în dreptul comparat, Buc. 1934 (*Recenzie*) de Alex. Velescu.

JURISPRUDENȚE:

— Comisiunea de apel fiscală de pe lângă Administrația financiară, Hunedoara (Apel fiscal. Comisiune. Recuzarea unui membru, judecător. Respingere);

— Tribunalul Hunedoara s. I (Contribuțiuni directe. Comisiune de apel. Recuzarea unui membru care este judecător. Admisibilitate);

— Curtea de apel Cluj s. III (Recurs. Comisiune fiscală. Recuzarea președintelui comisiunii, magistrat. De cine trebuie să se soluționeze cererea?);

— Curtea de apel București s. IV (Recurs. Comisiune de apel. Recuzarea președintelui. Judecarea cererii de complexul comisiunii, inclusiv magistratul recuzat);

— Inalta Curte de Casație și Justiție s. Unite (Comisiune disciplinară. Magistrat. Cerere de strămutare a procesului. Inadmisibilitate);

— Idem, idem: *Nușa Schor și a. cu I. Manuilov*. (Contract de locațiune. Recurs. Regulare de competență. Act cu caracter civil. Competința s. I a Curții de Casație);

— Idem, s. I: *Manase Marcovici cu Camera de Agricultură Iași*. (Chirii. Recurs. Instituțiune publică. Neapărare în fond. Dacă este revizuire. Pierderea totală a lucrului închiriat. Nedatorarea chiriei. Dacă acest mijloc de apărare poate fi invocat după legea proprietarilor sau pe cale principală. Mijloc de apărare. Dacă poate fi invocat în instanța de apel când nu a fost ridicat la prima instanță? Soluție afirmativă);

— Curtea de apel București s. V: *Ștefan S. Ghelea cu Dr. C. Sabaru*. (Cambie. Cauză juridică. Calificarea temeiurilor de drept și de fapt pe care se sprijină o acțiune. Schimbarea ei în apel. Aval. Simpla semnătură neprecedată de nicio mențiune poate constitui un aval);

— Judecătoria oc. II Călărași Ialomița: *Maria Leon Ceacu cu P. Dobre*. (Pământ rural. Arendare pe 28 ani. Vânzare deghizată. Nulitate absolută. Prescripție).

INSTITUȚIUNEA RECUZAREI

LA

COMISIUNILE DE APEL FISCALE

Asupra chestiunii de a se ști dacă art. 283 pr. c. din vechiul regat, extins în Ardeal prin articolul unic al legii publicate în Mon. Of. n. 282 din 29 Decembrie 1928, se aplică în procedura de judecată a comisiunilor de apel în materie fiscală sau nu, instanțele noastre judecătorești nu au prezentat o soluțiune uniformă, unele fiind *pro* iar altele *contra* (1).

Chestiunea prezintă o importanță deosebită, fiindcă soluțiunea nu rezultă direct din textul legilor, ci urmează să fie scoasă din principii de drept și analogii. Inșă, interpretarea textelor precise duce de multe ori la soluțiuni diferite, cum s'a întâmplat și cu soluționarea chestiunii de mai sus.

1. *Opinia acelor care susțin admisibilitatea recuzării.*

Din soluțiunile date asupra chestiunii rezultă că cei ce sunt de părere că art. 283 pr. c. se aplică, pleacă de la inexistența în legea contribuțiilor directe a unor dispozițiuni privitoare la chestiunea pusă în discuție.

Aceștia își spun: aplicăm art. 283 pr. civ. rom., pentru că nu avem alt text care să ne dea soluția și pentru că judecătorul ori unde ar fi nu se poate judeca singur pe dânsul. Așa vorbește Curtea de Apel Cluj, secția I, Curtea de apel București secția IV, în deciziunea cu n. 350 din 31 Octombrie 1929, și așa spun sentințele date de trib. Hunedoara cu n. Ca. II. 6583. 3. 933, n. Ca. I. 5713 1935—3 și n. Ca. II. 5791. 933. 3.

2. *Opinia celor cari susțin inadmisibilitatea recuzării.*

Adversarii acestei păreri, în mod oficial, nu s'au pronunțat pentru că, cei cunoscuți de noi, Curtea de apel Cluj secția II-a, nu motivează de ce nu se aplică art. 283 pr. c. v. r. la com. de apel fis-

1) A se vedea desbaterile date în extenzo ca anexe la Studiul nostru.

cale, ci spun pur și simplu: nu se aplică; iar președintele com. de apel de pe lângă Ad-ția Hunedoara nu a avut ocazia să se pronunțe motivat, pentru că în fața comisiei nu s'a pus chestiunea procedurii după care avea să se judece recuzarea introdusă împotriva sa.

Scopul acestui studiu este de a pune în discuția oamenilor de drept părerea noastră în această chestiune.

3. Motivarea părerii că recuzarea este inadmisibilă.

Credem că art. 283 pr. c. v. r. nu se aplică la judecarea recuzărilor susținute în fața comisiei de apel fiscale pentru următoarele motive:

A) Constituția română în titlul III art. 33—41 separă puterile în stat reducându-le la trei: legiuitoare, judecătorească și executivă.

Consecința logică și obligatorie a principiului separației puterilor în stat, este neamestecul uneia din aceste puteri în atributul celorlalte. Din acest principiu rezultă, logic, neamestecul dispozițiilor care edictează atribuțiunile fiecăruia din aceste trei puteri. Principiul de bună administrație a puterilor statului, care principiu, decurgea din Constituție, predominând toată legislația de amănunt a acestuia, oprește aceste amestecuri.

Din cele stabilite mai sus reese, logic, că dispozițiile din legile judecătorești, principial, nu trebuie aplicate în practica atribuțiunilor celorlalte două puteri, legiuitoare și executivă, decât acolo unde o spune legea expres. Pentru aceleași motive, nici analogiile nu sunt admise, pentru că dacă toate puterile și toate legile conduc la conservarea principială și de fapt a statului, puterea legiuitoare ca interpretă a voinței legiuitorului constituant a ținut, după timpuri și necesități, să impună anumite economii și spirit de conducere fiecăreia din aceste puteri. Deci, nu se poate spune că acolo unde într-o materie, sau mai exact, acolo unde în practica atribuțiunilor unei puteri nu se prevede ceva, ce ni se pare nouă că lipsește, trebuie prin analogie aplicat dispozițiunile referitoare la practica altei puteri în stat, pentru că atunci înseamnă să ne permitem imixțiuni nejustificate în funcțiunile ocupate de noi ca practicieni ai unei puteri sau alta, imixțiuni oprite de legiuitorul constituant.

Pentru a nu comite atari imixțiuni, cu posibilitate de a deveni anarhici, deci periculoși, va trebui să ne menținem în spiritul legilor fiecăreia puteri în stat și să lăsăm analogiile să le facă în scris puterea legiuitoare, când va găsi ea că trebuie să le facă.

Judecătorul este judecător, trebuie să se păstreze judecător și să nu iasă din această exactă, mai bine zis pozitivă atribuțiune pe care i-o dau legile lui organice.

De aici, urmează că atunci când este chemat ca expert în materie de legi în sânul uneia din forurile administrative, trebuie să se păstreze în legile acestei puteri și să nu amestece legile de conducere ale puterii judecătorești în practica puterii executive.

Deja amestecul lui în funcțiunile administrative, înalta Curte de Casație, cu ocazia creării instituției de contencios administrativ a comitetelor locale și centrale prevăzute de legea administrativă, a spus că este neconstituțional. A mai aduce cu dânsul în administrație și legile judecătorești fără ca amestecul acestora să fie legiferat, ar în-

semna să lăsăm la aprecierea judecătorului de a complecta legile administrative, acolo unde legiuitorul găsește că nu este încă timpul să le amestecăm, ar însemna să introducem haosul în practica materiei executive.

Principial deci, fără a ne uita calitatea noastră de judecător, nu trebuie, intrând în casa puterii executive cu un titlu sau cu altul, constituțional sau nu, să căutăm a schimba regulile de viață pe cari și le-a impus aceasta, fără ca o lege expresă să ne oblige a o face.

Pornind dela acest principiu și venind la speța care a provocat discuțiunea între diferitele instanțe judecătorești, să vedem mai înainte de a stabili de se aplică sau nu art. 283 pr. c. v. reg. la comisiile de apel fiscale, dacă aceste comisii sunt instanțe judecătorești, deci ale puterii judecătorești, sau dacă aceste instanțe sunt administraive ținând de puterea executivă, pentru că de puterea legiuitoare nu poate fi vorba.

B) Comisiunile de apel fiscale sunt create prin legea contribuțiunilor directe, lege care regulează materia impozitelor la cari sunt supuși locuitorii țării, precum și procedura de urmat în fixarea și incasarea acestora. Prin lege ministerul de finanțe este însărcinat cu aplicarea acestei legi și cum ministerul de finanțe este putere executivă și din art. 143 legea pentru unificarea contribuțiunilor directe rezultând precis că ministerul de finanțe face regulamentul legii și dă instrucțiuni obligatorii asupra modului în care să se aplice legea, rezultă că comisunile de apel fiscale sunt organe ale puterii executive.

Aceste comisuni nu au de rezolvat litigii dintre părți, ci au numai de fixat administrativ veniturile contribuabililor și fixarea veniturilor ajunge a fi un litigiu judecătorec numai atunci când ajung în fața instanțelor judecătorești.

Calificarea aceasta se impune, fără discuțiune și de art. 9 al legii pentru apărarea onoarei aplicată în Ardeal, care rezolvând indirect chestiunea, spune :

„Art. 9. — Calomnia și insulta se va urmări numai cu autorizațiune prealabilă și când a fost adresată:

1. Unui ministru român sau președintelui Curții de conturi.

2. Curții de conturi.

3. Contenciosului administrativ.

4. Instanței judecătorești ordinare, parchetului, unui membru sau funcționar al acestora.

5. Unei instanțe judecătorești speciale, despre care nu s'a făcut mențiune la punctul 3, sau unui funcționar al acesteia.

6. Unei autorități a Statului, județului sau comunei, care nu cade în prevederile punctelor 1—5, mai departe unui funcționar public al Statului, care nu este cuprins în dispozițiile punctului 1—5, sau unui funcționar public din serviciul județului sau comunei, prin afirmarea sau divulgarea unor fapte privitoare la exercițiul misiunii lor, cari dacă ar fi adevărate ar putea ocaziona deschiderea acțiunii penale.

Autorizațiunea prealabilă se va da:

1. In cazurile prevăzute de punctul 1, de partea vătămată.

2. In cazurile prevăzute de punctul 2, de președintele Curții de conturi.

3. In cazurile prevăzute de punctul 3, de Președintele Consiliului de miniștri.

4. In cazurile prevăzute de punctul 4, de Ministrul de Justiție.

5. In cazurile prevăzute de punctul 5, de Ministerul, sub privigherea căruia este acea instanță, iar în caz că nu există acest drept de privighere, de partea vătămată”.

Legiuitorul trimițând pe judecătorul instanțelor de drept comun, ale puterii judecătorești, la Ministerul de justiție, pentru ca să ceară autorizarea de a da în judecată pe cel ce l-a ultragiât în exercițiul funcțiunii și pe cel dela instanțele speciale la ministerul autorității executive sub supravegherea căreia este pusă instanța specială la care a lucrat, legiferează întâi părerea Inaltei Curți de Casație și în al doilea rând scoate din discuțiune chestiunea cărei puteri în Stat aparțin comisiunile de apel fiscale.

Din dispozițiunile acestui text rezultă, tăind or ce posibilitate de discuțiune, că judecătorul delegat, conform vederei Inaltei Curți de Casație arată mai sus, cât timp lucrează la comisiunile administrative, speciale cum le numește textul, iese cu totul de sub supravegherea ministerului de justiție, ca fel de a lucra, și intră sub supravegherea ministerului de finanțe sub supravegherea căruia trece când lucrează ca organ al acestuia prezidând o comisiune de apel fiscală.

Rămâne deci lege pentru toată lumea și până când legiuitorul va hotărî în alt fel, că comisiunile de apel fiscale sunt instanțe administrative și că administrative fiind, ele țin de puterea executivă.

Dar dacă instituțiunea comisiunilor de apel fiscale este un organ al puterii executive, suferă această instituție vreo schimbare în calitatea ei prin faptul că un magistrat, un membru al puterii judecătorești, ia parte ca membru în compunerea ei, prezidând-o chiar?

De nicăeri din lege nu reiese intențiunea de schimbare. Art. 78 legea pentru unificarea contribuțiilor directe, spune: „Un magistrat al tribunalului respectiv delegat de ministerul de justiție ca președinte”.

Din toată economia legii care creiază instituția comisiunilor de apel fiscale, reiese că magistratul este pus acolo ca membru în comisiune și președinte al acesteia, numai ca o garanție de mai multă cunoaștere a legilor, ca o posibilitate mai mare de a scoate sensul just al legiilor ce are să le aplice comisiunea și ca o garanție de mai multă seriozitate în lucrările acesteia. El nu vine în comisiune ca judecător din ordinul judecătoreesc și cu calitatea acestuia; o spune art. 9 legea pentru apărarea onoarei și o spune Inalta Curte de Casație și Justiție.

Și dacă intrând pe ușă, își lasă afară această calitate, el nu mai are aceleași obligațiuni legale în practica oficiului, pe care le are ca judecător în ordinul judecătoreesc al puterii judecătorești și ne mai având aceleași obligațiuni rămâne firește să îmbrace obligațiunile legale ale puterii în care a intrat.

Dacă puterea executivă nu-i cere nicăeri să presteze serviciile îmbrăcat în robă, va judeca fără robă. Dacă legile puterii executive nu-i cer să se recuze dela judecarea cererii făcute comisiunii pentru recuzarea lui, el poate lua parte la judecarea acesteia.

Aceiași procedură firește pentru ceilalți doi

membri, administratorul financiar și reprezentantul contribuabililor, pentru că nu cred ca să poată avea cineva fantezia de a cere o procedură pentru președinte pentru că este magistrat și altă procedură pentru ceilalți doi pentru că aceștia nu sunt magistrați, sau să ceară să fie căteși trei îmbrăcați în roba obligațiunilor puterii judecătorești.

Toți trei fiind membrii aceleiași Comisiuni, ei trebuie să fie supuși acelorași reguli în practica funcțiunii, pentru motivul că toate principiile enumerate mai sus îi obligă la aceasta și nici un text de lege nu cere ca să li se aplice obligațiunile și proceduri diferite.

Dacă deci magistratul își pierde substanța intrând în completul comisiunii de apel fiscale, atunci comisiunea nu se transformă în instanța judecătorească, de drept comun, a puterii judecătorești, nu se transformă nici într-o instanță cu caracter mixt, ci, pur și simplu, comisiunea rămâne a fi organ al puterii executive și fiind organul acestei puteri câtă să lucreze după legile scrise pe cari aceasta i le pune la dispozițiune. Altfel ar însemna să se iasă din intențiunile pe cari legiuitorul le-a avut la organizarea puterii executive.

A aplica legea referitoare la recuzarea judecătorului dela instanțele de drept comun la comisiunile de apel fiscale, ar însemna să cerem aplicarea acesteia și la poliție și la primărie și la prefectură și la ministere, ori de nicăeri nu reese că legiuitorul a avut această intenție la crearea acestor instituțiuni de ordin executiv. Cine a auzit de vreo recuzare adresată contra vreunui funcționar din ordinul executiv și mai ales cine a auzit că recuzat fiind un polițai sau primar de țară s'a dus acolo procurorul și cu alt polițai sau primar, sau cu vreun superior de al acestora după lege, ca să judece cererea de recuzare făcută?

Pentru că dacă se aplică legea recuzărilor dela instanțele de drept comun la comisiunile de apel, fiscale, cari sunt organe executive ca și polițaiul și primarul de țară și ca și toți agenții administrativi ai puterii executive, atunci pentru aceleași motive, trebuie estinse și la oficiile acestora. Și cine poate avea fantezia de a cere acest lucru?

Suntem obligați deci să rămânem cu regulile de formă judecătorească acasă la noi și să nu căutăm să le impunem în casa autorității executive, casă organizată intenționat de legiuitor pe alte considerațiuni. De aceia acolo unde n'am găsi o materie legiferată în practica puterii executive să nu spunem „dacă în legea contribuțiilor directe nu spune ce se face în cazul recuzării unui membru de al comisiunii de apel, eu aplic textele de recuzarea judecătorilor de drept comun”, pentru că atunci când am aduce procurorul ca să pună concluziuni la cererea de recuzare a cutărui cetățean, cismar sau tâmplar din comisiune și mai ales dacă vom duce procurorul la toate comisiunile de apel fiscale din județ și la toate comisiunile de judecată dela camera de muncă și disciplinare și la acele de pe lângă casele ceruiale și etc. etc., toate prezidate de magistrați și dacă se vor mai creia și altele, am ajunge la libertinajul judecătorec administrativ, noi judecătorii dela acele comisiuni administrative, iar procurorii cari s'ar deplasa, la toate aceste comisiuni cred că deplasându-se sub starea actuală de lege, și-ar motiva cu vârf și îndesat punerea lor în disponibilitate pentru necunoașterea rostului lor în stat.

Pentru că nu se poate aplica procedura recuzării pe jumătate sau pe sfert, sau numai zece din sută, fără a cădea în arbitrar; ori o aplicăm toată, ori nimic dintr'însa.

Dar dacă puterea executivă nu vrea să cunoască instituția recuzării în practica ei — dacă ea nu voeste să i se spună jandarmului și polițaiului de către infractorul la lege urmărit: stai!! te recuz. Du-te și trimite pe altul să judece recuzarea întâi, dar vezi să nu uite procurorul pentru că procedura nu este complectă dacă nu pune el concluziuni, și numai după aceea, dacă mi se respinge cererea de recuzare, să vii să pui mâna pe mine — să vedem dacă din legea recuzării din dreptul comun iese că această lege poate fi estinsă în practica atribuțiilor puterii executive când printre oficianții acestei puteri s'ar găsi și un magistrat de robă, să vedem dacă din această lege iese că ea trebuie aplicată la comisiunile administrative chemate a judeca acte administrative sau a fixa diferite impozite sau alte situațiuni.

C) În practica instanțelor de drept comun, legiuitorul a impus judecătorilor prin art. 274—285 pr. c. v. r. normele de procedare în chestiunea recuzării.

Intitulând capitolul XV al cărței a II-a „Despre recuzare” și spunând în al. întâi al art. 274 „*Orice judecător va fi recuzat*”; legiuitorul creiază instituția recuzării în procedura practicei puterii judecătorești, iar organele acestei puteri sunt date de art. I, din legea pentru organizarea judecătorească.

Iată ce spune acest articol :

„Art. 1. — Organele puterii judecătorești sunt:

Judecătorii;

Tribunalele;

Curțile de apel;

Curțile cu jurați, și

Inalta Curte de Casație și Justiție.

Jurisdicțiunea pentru infracțiunile comise de militari este organizată prin deosebită lege“.

Puterea judecătorească având ultimul cuvânt în tot felul de litigii, legiuitorul a găsit că trebuie să pună actele acestei puteri în afară de orice soi de bănuială. N'a voit ca să se poată tranșa litigiile într'o atmosferă care să poată lăsa loc la bănueli de părtinire cauzate de diferite situațiuni.

Textele ce urmează, arată cauzele de recuzare și procedura de judecată a acestora.

Din tot cuprinsul textelor referitoare la recuzare reiese că legiuitorul vorbește numai de judecători și de procese.

Art. 275 pct. 2 al. I, spunând: „Dacă aceste persoane au o judecată la *Tribunalul* sau *Curtea* unde una din părți este judecător” precizează instanțele dela cari sunt judecătorii cărora înțelege să le reglementeze conduita în judecată, arătând că înțelege să se refere numai la judecătorii dela tribunale și curți. Enumărarea este limitativă, nu enunțativă.

Art. 278 revenind asupra chestiunii, precizează din nou.

Iată textul: „Tot judecătorul care va ști că poate fi recuzat, va declara însuși *Tribunalului* sau *Curții*, cauza recuzării”.

Nicăeri nu vorbește de estinderea legii recuzării la alte instituțiuni sau instanțe, ba din contra din restul textelor reiese că nici nu poate fi vorba de dânsa.

Art. 281 cere ca recuzarea să fie făcută în scris, să fie predată președintelui, iar în cazul când acesta este recuzat să se prezinte judecătorului care îi ține locul.

Din cuprinsul acestui text, reiese presumpția existenței mai multor judecători cu plenitudinea jurisdicției la instanța la care s'ar putea pune chestiunea recuzării cum este cazul numai la tribunale, Curțile de Apel și Casație; or comisiunile de apel fiscale au mai mulți judecători și cu plenitudinea jurisdicției?

Din art. 78 al. 4 legea pentru unificarea atribuțiilor directe, reiese că în afară de președintele magistrat, nici unul din ceilalți doi membri nu pot prezida ședința, deci nici unul nu poate face acte de prezență sau mai bine zis de inițiativă în conducerea procedurii judecării apelurilor fiscale.

„Comisiunile de apel vor lucra valabil însă numai cu președintele și delegatul fiscalului”.

Cum poate un alt membru să primească cererea de recuzare și cum poate să o judece, când nici unul și nici amândoi nu pot pune chestiunea în judecată și cum poate să o primească când este oprit de a face acte de prezență pentru că legea îi ia calitatea aceasta expres.

Comisiunea fără președinte, magistrat, nu se poate constitui.

Să adreseze cererea, să o prezinte cel ce recuză, celuilalt magistrat președinte înlocuitor, dar aceasta cere alergare și corespondență între cel care o primește și cel care trebuie scos din judecata apelului și în cazul când acesta ar lipsi din oraș, cui să o prezinte? Ministerului? pentru că acesta delegă pe magistrați după lege. Și dacă ar prezenta-o acestuia ce corespondență ar urma? Ce s'ar face cu judecata apelului fiscal, pentru că președintele recuzat n'ar putea afla decât mai târziu rezultatul judecării cererei. Partea poate face recuzarea în ziua procesului, pentru că are dreptul să o facă și la ședința de judecată. Ce s'ar face cu cererea în cazul când celalt președinte ar lipsi de la tribunal fiind bolnav, etc. etc.?

Ar fi aceasta o procedură serioasă de judecată? Ar fi aceasta procedura pe care a avut-o în vedere legiuitorul, tacit, pentru că nu o spune, la crearea comisiunilor de apel, fiscale?

Nu cumva legiuitorul n'a spus ce se întâmplă în cazul recuzărilor în fața acestor comisiuni pentru că principial, în toată practica puterii executive n'a admis-o nici odată și în nici una din ramurile acesteia? Pentru că în nici o parte a materiei în care se produce puterea executivă nu vorbește de recuzare și nici nu o lasă a se presupune undeva.

Dar să presupunem că cererea a ajuns pe o cale sau alta, legală sau nu, în mâna președintelui, altul decât acela recuzat, în mâna aceluia care urmează să judece recuzarea făcută. După care procedură se va judeca?

La instanțele de drept comun art. 282 spune: „Președintele va comunica actul (cererea de recuzare) judecătorului recuzat”.

Acesta va răspunde, în scris sau prin viu graiu în camera de chibzuire”.

Art. 283 spune: „Judecata, înaintea căreia s'a propus recuzarea, va chibzui asupra-i după ce va asculta, în toate cazurile, și concluziunile Ministerului public”.

Rezultă deci, că la judecarea recuzării trebuie

să meargă la comisiile de apel președintele chemat să judece recuzarea, președintele care a fost recuzat, care vine să fie judecat și procurorul pentru a pune concluziuni cu ocazia judecării recuzării.

Dacă comisiunile sunt mai multe și sunt distribuite și în județ, pentru că legea nu oprește, câți judecători trebuiesc, câți procurori trebuiesc, ce întârziere în judecata recuzărilor și de aici ce întârzieri în judecata apelurilor și ce șicană adusă părților și ce întârziere în soluționarea unor cauze care prin natura lor ținând de atributul puterii executive, sunt de natură urgentă?

Dar dacă procedura prevăzută de art. 274—287 s'ar aplica la comisiunile de apel fiscale, suntem obligați să o aplicăm și la comisiunile de judecată disciplinare pe județ, și la cele de pe lângă camerele de muncă și la comisiunile agrare și la toate comisiunile disciplinare de pe lângă ministere și casele autonome și la toate comisiunile pe cari democrația în spiritul ei nou le-ar mai introduce în administrația treburilor dinăuntru țării și apoi să nu uităm că trebuie să aplicăm procedura aceasta și la recuzarea asesorilor, cari iau parte ca membri în comisiune, comercianți, lem-nari, lăcătuși, pantofari, etc., etc.

Și dacă am aplica art. 278—287 pr. c. v. r. la toate aceste comisiuni nu am ajunge la o perturbare în funcțiunea ambelor puteri legiuitoare și executivă, cu ceva atmosferă de ridicol?

Dar putem crede pe legiuitor capabil să se fi gândit, tăcând, pentru că n'a spus-o nicăieri, ca să creeze haosul acesta cu parfum de justiție de Honolule în treburile puterii executive și judecătorești?

Iată la ce s'ar ajunge dacă s'ar admite teza susținută de adversarii părerei noastre.

D) Dar toată discuțiunea de mai sus, necesară pentru a dovedi anacronismul judecătoresc de drept și de fapt la care s'ar ajunge prin aplicarea procedurii recuzării în vigoare la instanțele de drept comun și în judecarea afacerilor ce vin înaintea comisiunilor arătate mai sus, este înlăturată peremptoriu de art. 286 și 287 pr. c. v. r. cari texte arată în mod limitativ, în ce materie și la ce ofi-cianți ai puterii judecătorești, cu un titlu sau altul, se aplică.

Procedura recuzării fiind considerată ca „o derogățiune la prezumția de imparțialitate ce legea atribuie judecătorilor, este de principiu în drept că articolele referitoare la această materie să fie interpretate în mod restrictiv (vezi Jurispr. nr. 6 pag. 376 în procedura civilă de *Em. Dan*), art. 286—287 pr. c. v. r. sunt de două ori restrictive, astfel este exclusă orice posibilitate de a fi extinsă la alte instanțe judecătorești afară de tribunale și Curți, instanțe de drept comun, fără ca un text de lege să ceară expres aceasta și cu atât mai mult nu pot fi extinse la instanțele speciale ce depind de puterea executivă sau legiuitoare fără ca aceasta din urmă să o spună expres.

Dovada o dă faptul că atunci când legiuitorul a voit să creeze și să reglementeze recuzarea la o instanță de drept comun alta decât tribunale și Curți, a spus-o expres în art. 112—115 legea jud. ocoale v. r.

„Art. 112. — Judecătorii de ocoale se pot recuza pentru

aceleași cauze ca ceilalți judecători (art. 274 și următorii din procedura civilă).

Art. 113. — Recuzațiunea se va propune mai înainte de orice apărare asupra fondului.

Art. 114. — Dacă judecătorul respinge recuzarea, el va intra în cercetarea fondului. și apelul sau recursul asupra recuzării se va face odată cu apelul sau recursul asupra fondului.

Dacă tribunalul recunoaște că recuzațiunea a fost pe nedrept respinsă de judecător, evoacă fondul și, dacă partea care a propus recuzațiunea cere, el reîncepe toate actele preparatorii făcute înaintea judecătorului.

Președintele tribunalului va comunica Ministerului cazul spre a lua măsuri disciplinare în contra judecătorului de va fi loc.

Art. 115. — Dacă judecătorul admite recuzațiunea, trimite pe părți a se judeca la judecătorul de ocol cel mai apropiat, dacă ele nu se înțeleg a merge la un alt judecător“.

Din aceste texte rezultă că judecătorul de ocol se judecă singur în cererea de recuzare îndreptată în contra sa și o admite sau o respinge după cum este fondată sau nu. De ce nu se știrbește prestigiul puterii judecătorești și al judecătorului când acesta se judecă singur?

Dar de ce nu obligă pe procuror ca să pună concluziuni? Pentru că aci în procedura judecării recuzării nu se cere ca să ia parte și procurorul?

Explicațiunea, foarte simplă de dat, este că la judecătoriile de ocol nefiind procuror și legiuitorul nevoind să-l scoată din tribunal pentru a-l trimite prin județ la toate judecătoriile din județ unde s'ar afla cereri de recuzare de judecat, n'a impus participarea procurorului la aceste instanțe. Dovada peremptorie, este faptul că la comisiunile pentru asigurarea plății lucrului efectuat și la judecătoriile de muncă, deși sunt comisiunile în tribunal — acelea de al doilea grad — totuși procurorul nu ia parte la judecarea recursurilor.

Și dacă legiuitorul n'a admis participarea procurorului la judecătoriile de ocol din acest motiv, cât de fantastic ar fi să atribuim acestuia voința de a-l trimite la toate comisiunile administrative și fiscale din județ !?!?

Din cele de mai sus rezulă deci, că legiuitorul dacă n'a spus-o expres în vreun text al vreunei legi că înțelege să creeze instituția recuzării în materie executivă, n'a spus-o, nu pentru că a uitat, ci n'a spus-o pentru că n'a voit s'o introducă în această materie. Practica atribuțiunilor puterii executive, repugnă această instituție pentru că ar fi o piedică legată de picioarele acestei puteri, care piedică ar ține-o imobilizată într'o materie care reclama urgență.

E) Instituția recuzării, prevăzută în art. 274—287 pr. civ. v. r. estinsă în tot cuprinsul țării, nu poate fi extinsă împotriva voinței de a nu o avea a puterii executive, voință exprimată prin tăcerea legiuitorului, pentru că din legea recuzării reiese că, această instituție este creată numai pentru instanțele de drept comun ale puterii judecătorești și în ce privește pe acestea limitativ, numai pentru tribunale și Curți.

Că de introducerea procedurii recuzării dată de art. 274—287 pr. c. v. r. nu poate fi vorba la comisiunile de apel fiscale și celelalte comisiuni, pentru că nu o vrea legea, este hotărât *per a contrario*, din dispozițiunile legii nr. 134 pentru asigurarea plății lucrului efectuat și anume din art. 10 al a-

cestei legi. Legiuitorul creiază instituția recuzării la comisiunile arbitrale prin art. 5 și urm., iar prin art. 10 reglementează procedura acestei instituții.

Din competența pe care o dă acestei comisiuni de judecată reiese că ea are atribuțiuni judecătorești. Comisiunile arbitrale create prin legea asigurării plății lucrului efectuat judecă litigiile dintre meseriași patroni sau nu, și dintre clienții acestora până la valoarea de un milion și obiectul litigiilor aduse în fața lor este scos din materia judecătorească obișnuită.

În compunerea comisiunilor acestea intrând și reprezentanți ai părților, rezultă că comisiunile acestea au caracter mixt, pentru că deși obiectul funcțiunii lor este judecătorec, iau parte la judecată și membrii ce nu sunt magistrați. Mixte fiind comisiunile, legiuitorul s'a simțit obligat să le reglementeze oficiul, dându-le mai mari condițiuni de garanție a unei atmosfere de nebanuită funcțiune și din aceste motive a prevăzut în funcțiunea lor instituția recuzării.

Art. 10 din lege, cum spuneam mai sus, reglementează funcționarea recuzării indicându-i obligator procedura.

Iată cuprinsul textului :

„Președintele și membrii Comisiunii arbitrale se vor putea recuza :

a) Președintele pentru cauzele de recuzare prevăzute de procedura civilă;

b) Membrii delegați pentru aceleași cauze ca și președintele, precum și dacă sunt administratorii sau salariații vreunuia din părți.

Recuzarea se va putea propune și verbal și ea se va judeca în toate cazurile de președintele Comisiunii.

Dacă se admite recuzarea vreunui delegat, acesta se va înlocui prin supleantul său; dacă și acesta este recuzat se va numi un alt delegat în condițiunile prevăzute de art. 6

Dacă președintele comisiunii *constată*, la cererea uneia din părți, că el însuși este recuzabil, se va desezisa și va dispune ca pricina să fie judecată de înlocuitorul său sau în lipsă acestuia să fie înaintată, spre judecare altei comisiuni arbitrale din apropiere.

Dacă cererea de recuzare se respinge se va face mențiune motivată în procesul-verbal de ședință, care nu se va putea ataca decât odată cu hotărîrea de fond prin recurs.

În caz de casare pe acest motiv instanța de recurs va evoca și judeca fondul“.

Din textul acestui articol trebuie să reținem aceleași idei pe cari le-am reținut din textele art. 112—115 legea jud. ocol.

Legiuitorul când a voit să creeze instituția recuzării la alte instituțiuni și instanțe, decât acelea ale tribunalului și Curților, o spune.

A spus-o când a voit s'o introducă la jud. de ocol și o spune când a voit să o introducă la comisiunile arbitrale create de legea nr. 134 și legea jurisdicțiunii muncii. Unde nu spune deci, însemnează că n'a voit s'o spună.

Când legiuitorul a creat instituția recuzării la alte instanțe i-a regulat procedura după alte principii și norme decât acelea prevăzute în art. 273—287 pr. civ. v. r. (art. 112—115 l. jud. ocol v. r.).

Unde nu a găsit în sânul acelei instanțe mai mulți judecători cu plenitudinea jurisdicției și de grad egal, cari să poată judeca recuzarea făcută

celui ce prezidează, a admis principiul judecării recuzării de către judecătorul recuzat.

Unde nu a găsit legiuitorul procuror pe lângă instanța la care s'a produs cazul recuzării, nu a mai găsit necesare concluziunile acestuia și recuzarea a lăsat-o să se judece fără procuror.

F) *Procedura recuzării se aplică și membrilor asesorii, nemagistrați.*

Asesorii, nemagistrați, nu pot pune mâna pe recuzarea adresată vreunuia dintre membrii comisiunii. Ei n'au plenitudinea jurisdicției.

Președintele comisiunii *judecă el singur* și numai el singur, toate recuzările adresate membrilor comisiunii, judecându-se chiar pe el singur cu toate că aceste comisiuni funcționează pe lângă jud. de ocol și tribunale, în cazul din urmă având procurorul lângă el.

Și în sfârșit ultima idee. *Instanța de casare dacă casează pe considerațiunea unei nelegale judecăți a cererii de recuzare, evocă fondul și judecă fără trimiterea cauzei.*

G) Dar dacă legea pentru asigurarea plății lucrului efectuat, făcând distincție între comisiunile cari țin de puterea executivă și cele cu caracter judecătorec le declară pe cele din urmă comisiuni mixte, fără să o spună expres, dându-le o procedură ce se apropie de cea judecătorească, asimilându-le prin procedura pe care le-o dă instanțelor judecătorești, legea nr. 16 din anul 1933 pentru înființarea și organizarea jurisdicției muncii urmând același scop, o spune pe față, o spune în mod expres în art. 3:

„Judecătorii de muncă sunt asimilate, potrivit legii de organizare judecătorească, cu judecătorii de ocol și puse sub directa supraveghere a primului președinte sau președintelui tribunalului în cirmuseriția căruia își au sediul, precum și a inspectorilor judecătorești.

Afacerile administrative sunt încredințate Ministerului Muncii Sănătății și Ocrotirilor Sociale“.

Această lege explicând lipsurile de texte care să reguleze procedura, în mod expres, la comisiunile de apel fiscale și celelalte cu caracter administrativ, arată în art. 3 că comisiunile cari constituiesc judecătorii de muncă sunt puse sub supravegherea Ministerului de justiție și se conduc după legea de organizare judecătorească cu micile adăogiri arătate de lege.

Spunând: „Afacerile administrative sunt încredințate Ministerului Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale“, legiuitorul marchează hotarul dintre atribuțiunile puterii administrative la aceste instanțe, afirmând în același timp necesitatea de a nu se confunda atribuțiunile puterii judecătorești și executive în materia comisiunilor chemate a face operă cu substrat — unele mai puțin altele mai mult — judecătorec, necesitate stabilită de noi la începutul acestui studiu.

Din art. 32, 33 și 34 legea jurisdicției muncii, în ce privește recuzarea, reiese necesitatea de a reține aceleași idei, reținute mai sus în mod obligator din art. 10 al legii pentru asigurarea plății lucrului efectuat.

Iată cuprinsul textelor :

„Art. 32. — Asesorii judecătorei de muncă și supleanții lor pot fi recuzați;

1. Dacă au un interes personal în proces sau litigiu similar în curs de judecată,

2. Dacă sunt înrudiți până la al 4-lea grad cu vreuna din părțile în proces.

3. Dacă au avut cu cel mult un an în urmă un proces cu vreuna din părțile în litigiu.

4. Dacă și-au spus părerea asupra fondului pricinii, înainte de judecată.

5. Dacă sunt patronii sau salariații uneia din părțile în proces.

Va putea fi de asemenea recuzat, în caz de conflict între lucrători, între funcționari particulari, asesorul care — în calitate de lucrător sau funcționar particular — este ocupat în aceeași întreprindere ca și părțile în conflict sau se găsește în serviciul paronului uneia din ele.

Asesorul care va avea cunoștință de o cauză de recuzare în persoana sa, va fi obligat s'o declare el însuși președintelui, care va decide dacă trebuie să se abțină.

Dispozițiile de mai sus nu se aplică delegaților prevăzuți de art. 29, alin. IV.

Art. 53. — Partea care vrea să recuze pe un asesor își va formula recuzarea în scris și motivată, cu cel puțin 24 ore înainte de ședința, sub sancțiunea nulității, iar asesorul este obligat să răspundă tot în scris.

Dacă asesorul nu recunoaște motivele recuzării sau dacă refuză să răspundă, președintele hotărăște de urgență în mod definitiv.

Dacă se admite recuzarea unui asesor, acesta va fi înlocuit prin supleantul său; dacă și acesta este recuzat, partea interesată va putea alege un alt asesor.

Art. 54. — Recuzarea judecătorilor dela judecătorii de muncă, se poate face pentru motivele și în condițiile prevăzute de dreptul comun.

Dacă unul din judecătorii judecătoriei de muncă *constată din oficiu sau la cererea uneia din părți*, că el este recuzabil, se va desesiza, iar pricina va fi judecată de celălalt judecător; dacă acesta lipsește sau dacă constată că și el este recuzabil, dosarul pricinii va fi trimis celei mai apropiate judecătorii de muncă, spre judecare.

Dacă cererea de recuzare se respinge, se va face mențiune motivată în procesul-verbal de ședință, care nu se va putea ataca decât odată cu hotărârea de fond, prin recurs. În caz de casare pe acest motiv, instanța de recurs va evoca și judeca fondul.

Din aceste idei reținute, se poate vedea cât de mult am greșit fiind de părere că atunci când o lege specială, de un ordin sau altul, nu prevede recuzarea și procedura acesteia în textele ei, trebuie să aplicăm art. 274—287 pr. c. v. r.

De aici iese necesitatea moderațiunii în susținere, pentru că este ușor a te ambala pentru o idee, dar este enorm de greu a ști pentru ce o faci și nu de puține ori se întâmplă că o faci fără să știi pentru ce o faci, afară de cazul când sunt motive dar nemărturisibile.

A judeca legal însemnează totdeauna a construi și aceasta chiar și atunci când nu ești cu totul în moral, judecând.

A judeca nelegal însă, de multe ori însemnează a dărâma construcțiuni ridicare de alții, cari, mai prevăzători, știu ce fac.

De aici vorba lui Lucrețiuș, mi se pare:

În toate actele sale omul trebuie să se comporte astfel ca și când ar lucra știind că de fiecare din actele sale de toate zilele depinde soarta întregului univers.

Dar dacă art. 274—287 pr. civ. v. r. nu se aplică la comisiunile de apel fiscale, se vor întreba unii poate, ce procedură se va aplica membrilor acesteia în cazul unei recuzări formulate ?

Răspunsul este foarte simplu de dat.

Se va aplica procedura susținută de principiile stabilite mai sus, unită cu bunul simț al omului de drept.

Nu ne este permis, să aplicăm art. 274—287 pr. civ. v. r. în afară de tribunal și Curțile de apel și casație, nu le aplicăm.

Nu avem alte texte cari să creeze instituția recuzării în fața comisiunilor de apel fiscale și celorlalte cari țin de puterea executivă, însemnează că nu o voește legiuitorul în fața acestor comisiuni și o respingem ca inadmisibilă în cazul când este adresată unui membru din comisiune sau comisiunei întregi.

Dacă totuși o conștiință judecătorească, mai susceptibilă decât o cere legea, ar voi să stabilească o analogie, pe care legiuitorul, am arătat că nu o admite arătând și de ce nu ar putea să stabilească analogia cu procedura dela judecătorii de ocol, cu procedura dela comisiunile de judecată pentru asigurarea plății prețului lucrului efectuat și cu aceia dela comisiunile de judecată create de legea jurisdicției muncii, pentru că de felul de a fi organizate acestea pot cel mult să se apropie ca funcțiune comisiunilor de apel fiscale, în nici un caz nu ar putea face analogie cu cele ce se petrec la instanțele la cari se aplică art. 274—287 pr. c. v. r., adică cu procedura impusă tribunalelor și Curților.

Tot spiritul tuturor legilor începând cu mama acestora, Constituția, se opune la a se aplica art. 274—287 pr. civ. v. r. la comisiunile administrative luate în general și în comisiunile de apel fiscale în special.

Aplicarea art. 285 pr. civ. v. r. la comisiunile fiscale de apel, ar fi o aberațiune cu consecințe oprite de toată legislația țării, legislație care prin ființa ei urmărește seriosul, în practica atribuțiilor celor trei puteri în stat, legislativă, judecătorească și executivă.

Făcând analogia indicată mai sus, dacă se greșește în drept, nu se greșește, așa de mult în fapt, pentru că acceptând principial instituția recuzării, deși împotriva spiritului legilor și practicei puterii executive, dacă judecă cererea de recuzare în fond președintele comisiunii, singur sau cu comisiunea împreună, nu mai pune încă un magistrat și cu procurorul pe drumuri și nu mai aduce părților amânări de cauze în afară de lege și rațiune.

Judecătorul sau membrul comisiunii se poate recuza și singur dintr'un sentiment de etică morală numai, atunci când conștiința lui îi spune că nu se simte tocmai liberă în judecata lucrurilor. Găsim și noi admisibil principiul, dar numai atunci când ar fi vorba de o cauză reală care impune recuzarea, nu pentru satisfacerea unui sentiment de frică, de reclamațiune sau de sancțiunea autorităților superioare.

A pleca de frică din comisiune însemnează pe lângă a-ți lipsi independența, condițiunea, sine qua non a judecătorului, dar însemnează tocmai a fugi dela etica morală necesară prestigiului tuturor instituțiilor de stat, ar însemna să acoperi instituția în sine de atmosfera lipsei de independență în oficiere și aceasta însemnează o mai mare pierdere decât pierderea pe care ai avea-o prin ori ce sancțiune ți s'ar aplica, pentru că după dansa vine începutul anarhiei.

De aceia legiuitorul în legile pentru asigurarea

plății prețului lucrului efectuat și aceia a jurisdicției muncii a prevăzut obligarea pentru președinte de a judeca singur temeinicia cererii de recuzare, pentru ca să-l acopere pe de o parte de bănuiala de a fi voit să fie dictator judecând singur în cauza sa, iar pe de alta a voit să spună că în afară de pretoriul instanțelor de judecată de drept comună diferite comisiuni de judecată mixte, sau administrative, el este suveran în a decide dacă admite cererea sau nu.

Nu-i poate nimeni scruta conștiința, nici chiar organele superioare administrative sau judecătorești.

Recuzarea unui judecător nu este o chestiune de ordine publică, ci numai un drept sau o facultate acordată justițiabililor, și, pe de altă parte, o obligație morală impusă judecătorului, când conștiința sa îi dictează astfel.

Deși art. 27 din pr. civ., prescrie că judecătorul care va ști că poate să fie recuzat, va declara însuși tribunalului cauza recuzării, însă legiuitorul nu a voit ca lipsa acestei declarații să dea loc la casarea deciziei, dacă partea interesată nu a propus recuzarea înaintea instanței. (Cas. III, 4 Iunie 1908 B. p. 1232; Cas. I, 25 Oct. 1893, B. p. 509 și p. 919; Cas. II, 18 Mai 1893 B. p. 510; Cas. I, 1 Iunie 1911, B. p. 791 din 1911; Cas. I, 20 Mai 1911 B. p. 652 din 1911).

Recuzarea unui magistrat, în genere, nu este o chestie de ordine publică, ci numai un drept sau o facultate lăsată, pe de o parte justițiabililor — când voesc și găsesc necesar a uza de dânsa — iar pe de alta, un fel de obligație morală impusă judecătorului când conștiința și delicatețea sa îi dictează astfel. (Cas. II, 10 Martie 1898, B. p. 499).

Altfel înțelegând lucrurile, s'ar da posibilitate oricui, care voind să forțeze înlăturarea unui judecător indesezirabil, să înceneze o mascaradă în prețiu judecării, sau în ședință chiar în ziua de judecată, pentru a-l pune în situațiune de a pleca.

Judecătorul sau funcționarul administrativ care, dintr'un sentiment sau altul, ar uita de exigențele prestigiului instituției sau de erarhizarea acestora în actele sale oficiale, rămâne a fi un membru inconștient în organismul instituției pe care o reprezintă cu un titlu sau cu altul, un agent de scoborire a instituției și nu de înălțare a acesteia.

V. DRAGU

Președinte Secția III comercială
Trib. Hunedora

RECENZIE

ALEX. CERBAN. *Despre petiția de ereditate în dreptul comparat*. București 1934, edit. Curierul Judiciar, 164, pag., lei 140.

Cedând insistențelor îndelungate ale colegilor și elevilor săi, distinsul profesor de drept civil al facultății de Drept din București, și-a revizuit notele cursului său și ne-a dat într'o monografie, în care fiecare propozițiune e o gândire concentrată, eruditul său studiu despre petiția de ereditate.

Este o lucrare atât de completă și atât de documentată, încât citirea ei dă impresia unei cristalizări definitive a acestei materii.

Autorul se ocupă pe larg de natura acțiunii în petiție de

ereditate, pronunțându-se pentru caracterul ei real, după o largă expunere a tuturor părerilor emise și o documentată argumentare a rașiunilor cari l-au călăuzit să-și formeze părerea sa, arătându-ne și însemnatele consecințe în materie de competență.

Capitole speciale se ocupă apoi de deosebirea între petiția de ereditate, acțiunea în partaj și acțiunea în revendicare, de exercițiul, proba, efectele și prescripția acțiunii în petiție de ereditate și pe larg de raporturile moștenitorului real cu terții cari au contractat cu moștenitorul aparent. Este cea mai completă și clară expunere a mult desbătutei probleme a eredelui aparent, cu cercetarea critică a întregului material doctrinal și jurisprudențial.

Numai citirea atentă a lucrării înseși poate reda deosebita ei însemnătate științifică. Importanța practică — prin repercusiunea frecventă în lumea juridică a problemei tratate — va pune desigur studiul profesorului Cerban și în alte mâini decât ale celor ce se mai pasionează de chestiunile de doctrină.

Acestora însă lucrarea savantului, care cinstește catedra și publicistica juridică română, le inspiră dorința de a-l vedea dându-ne cu neobosita și statornica sa putere de muncă, cu erudiția și experiența sa didactică și profesională, cu probitatea și curajul său de gândire a cel *tratat de drept civil român* pentru care Codul României întregite așteaptă un nou Dim. Alexandrescu.

A. V.

COMISIUNEA DE APEL FISCALA DE PE LÂNGA AD-ȚIA FINANCIARA A JUDEȚULUI HUNEDORA

Audiența din 26 Aprilie 1933

Președenția d-lui V. DRAGU, Președ. Trib. Hunedora
Decizia nr. 21

Apel fiscal. Comisiune. Recuzarea unui membru judecător. Dacă este admisibilă.

Nici un text de lege nu prevede recuzarea unui membru, chiar fiind judecător, care face parte dintr'o comisiune administrativă pentru judecarea apelului în materie fiscală.

Comisiunea,

Văzând cererea de recuzare, formulată în scris;

Având în vedere motivele susținute în cerere;

Considerând că motivele invocate nu sunt serioase, de oarece cu nimic nu se face dovada că apelantul ar fi făcut o reclamațiune în contra membrului din comisiune vizat în cerere sau a vre-unui conflict de o natură sau alta, care ar fi existat între apelant și acesta;

Considerând că chiar dacă ar exista o reclamațiune făcută organelor superioare membrului vizat, ca judecător luat acesta, nici uzul și nici legea nu a prevăzut-o vre-odată ca motiv de recuzare, de oarece nici sub legile maghiare, (vezi art. 61, alin. 3 proc. civ.), și nici sub legile în vigoare astăzi, (vezi art. 274 și urm. proc. civ. rom. a vechiului regat extins prin art. 1 legea publicată în Monitorul Oficial nr. 282 din 20 Dec. 1925), o reclamațiune de natura aceasta, făcută, nu constituie o cauză de recuzare, legiuitorul nevoind să lase posibilitate părții să-și aleagă judecătorii prin scoaterea celor nedoriți, prin reclamațiuni ce s'ar face în contra lor.

Considerând că neseriozitatea cererei mai este și din faptul că apelantul dr. în drept, avocat profesionist, nu poate să nu cunoască textele de mai sus și uzul judecătorec în această materie și cunoscându-le, dacă a mai făcut cererea,

nu putea s'o facă convins că are dreptul să o facă și că poate fi admisă.

Că, astfel fiind cererea de recuzare ca să a fi respinsă ca nefondată.

(Urmează semnăturile).

TRIBUNALUL HUNEDOARA SECȚIA I-a

Audiența din 18 Octombrie 1933

Președenția d-lui V. CHIRICA, Judecător

Sentința nr. 1571 1)

Contribuțiuni directe. Comisiune de apel. Recuzarea unui membru, care este judecător. Admisibilitate. Art. 23 al. 2 pr. civ. rom.

Art. 283 al. 2 pr. civ. rom. care prevede recuzarea judecătorilor în cazurile specificate de lege e aplicabil în lipsa unei dispoziții speciale în materie de contribuțiuni directe pentru comisiunile fiscale instituite de ea.

Tribunalul,

Asupra motivului de recurs bazat pe violarea dispozițiilor din art. 283 proc. civ. rom.

Având în vedere că în fața comisiei de apel recurentul a înaintat cerere de recuzare împotriva prezidentului comisiei, cerere care a fost judecată de întreaga comisiune, adică inclusiv cel recuzat.

Considerând, că, potrivit dispozițiilor din art. 283 alin. 2, proc. civ. rom., text aplicabil în speță, din lipsă de orice fel de reglementare a acestei materii de legea specială a contribuțiilor directe, persoana recuzată nu poate lua parte la judecarea cererii de recuzare.

Considerând că, comisiunea de apel numai cu încălcarea dispozițiilor sus menționate a judecat și respins cererea de recuzare, cu participarea membrului recuzat, așa că decizia sa este casabilă.

Că, deci, astfel fiind, fără a se mai trece la cercetarea celorlalte motive de casare, prezentul recurs este fondat și ca să a fi admis ca atare.

Pentru aceste motive, Tribunalul,

Casează cu trimitere decizia nr. 3222 din 1933 a comisiei de apel pentru așezarea contribuțiilor directe a jud. Hunedoara.

Definitivă.

Președinte: V. CHIRICĂ.

Asesor: A. Voitanovici.

Grefier: N. Vlăduț

CURTEA DE APEL CLUJ SECȚIA III-a

Audiența dela 2 Decembrie 1933

Președenția d-lui ULVINEANU, președinte

Decizia nr. 1413 2)

Recurs. Comisiune fiscală. Recuzarea președintelui Comisiunii, magistrat. De cine trebuie să se soluționeze cererea? Art. 280—284 pr. civ. rom.

Recuzarea îndreptată împotriva unui magistrat al Trib. în timpul îndeplinirii unei delegațiuni, în speță, ca președinte al unei comisii de apel fiscale, trebuie să fie cercetată și judecată de Trib., iar nu de comisiunea fiscală.

Curtea,

a dat, după terminarea dezbaterii orale astăzi în ziua de 9 Decembrie 1933, următoarea

Deciziune:

Admite recursul, casează cu trimitere deciziunea Comisiunii de apel pe care o invită să procedeze din nou la stabilirea venitului net impozabil ținând seama de considerentele acestei deciziuni.

Motive,

Dr. Emil Șelariu avocat, a făcut recurs contra hotărârii nr. 3139 din 1933 a Comisiunii de apel a jud. Hunedoara și printre alte motive de casare a invocat violarea art. 283 și urm. cod. proc. rom., de oarece recurentul recuzând pe președintele comisiei de apel, recuzarea nu o putea judeca tot acelaș magistrat care fusese recuzat.

Reprezentantul fiscalului a cerut respingerea recursului.

Având în vedere, că din lucrări se constată că recurentul a cerut, prin petiție formală, recuzarea președintelui comisiei de apel, pe d. Vasile Dragu președintele tribunalului Hunedoara, iar acest magistrat, asistat de cei doi membrii ai comisiei a procedat la judecarea cererii de recuzare pe care a respins-o și intrând apoi în judecarea apelului recurentului, l'a respins.

Considerând, că din dispozițiile art. 280—284 proc. civ. rom. extinse și în Ardeal, rezultă că recuzarea unui magistrat se face prin cerere scrisă înaintată președintelui instanței, pe care acesta o comunică magistratului recuzat la care are dreptul de a răspunde. În urmă, instanța procedeză la judecarea cererii de recuzare, *ascultând și concluziunile Ministerului public*, și se pronunță fără ca magistratul recuzat să ia parte la judecarea acelei cereri, căci el nu poate fi judecător în propria sa cauză.

Considerând că atunci când s'ar întâmplă ca recuzarea să fie îndreptată în potriiva unui magistrat al tribunalului în timpul și cu ocazia îndeplinirii unei delegațiuni, ca în speță, cu prezidarea unei comisii de apel fiscale, în asemenea caz recuzarea urmează a fi cercetată și judecată după aceleași norme prevăzute în zisele texte de lege. adică de tribunalul din care magistratul face parte, căci nu este admisibil ca judecătorul să se judece pe el însuși, iar membrii comisiei nu au competență de a judeca o atare chestiune.

Că dar, atunci când cererea de recuzarea președintelui comisiei de apel — magistrat — a fost judecată de el însuși asistat de membrii comisiei și a respins-o, prin aceasta a procedat cu violarea citatelor texte de lege și a pronunțat o hotărâre casabilă;

Pentru aceste motive, Curtea a casat cu trimitere hotărârea comisiei de apel.

(ss) Președinte: ULVINEANU

Consilieri: Epure, Filipescu.

Grefier: Hurghiș

1) În acelaș sens s'a pronunțat s. II trib. Hunedoara, sent. 6853 din 2 Dec. 1933; idem sent. 5791 din 25 Noembrie, 1933.

2) A se vedea și deciziunile aceleași secții nr. 1582 din 21 Noembrie 1933 și 1343 din 14 Noembrie 1933.

CURTEA DE APEL BUCUREȘTI S. IV

Audiența din 31 Octombrie 1929

Președinția d. lui. . . . .

Recurrent: Vasile Săvescu

Deciziunea fiscală nr. 350

Recurs. Comisiune de apel. Recuzarea președintelui. Judecarea cererii de complectul comisiunii inclusiv magistratul recuzat. Exces de putere, cu violarea art. 283 pr. civilă. Casare.

Conform art. 283 procedura civilă, aplicabil și în materie fiscală, judecătorul recuzat nu poate lua parte la judecarea cererii de recuzare.

Curtea.

Asupra recursului făcut de Vasile Săvescu, în contra deciziunii nr. 768 din 1929 a Comisiunii de apel de pe lângă Administrația financiară Ialomița.

Văzând actele și lucrările din dosar și ascultând pe părți în susțineri;

Având în vedere că recurentul își sprijină recursul său pe următorul motiv de casare:

„Exces de putere, rezultat din faptul că el cerând înaintea Comisiunii de apel recuzarea președintelui, magistratul T. Copoiu, întrucât relațiile private dintre el, îl îndreptăceau să creadă că nu va fi judecat cu toată imparțialitatea, totuși cererea i-a fost respinsă și a procedat la judecarea apelului său“

Având în vedere că în adevăr înaintea Comisiunii de apel recurentul a cerut recuzarea președintelui, magistratul T. Copoiu și Comisiunea în complectul ei, inclusiv magistratul recuzat, examinând cererea a respins-o pe considerațiunea că nu este motiv de recuzare, și a procedat la judecarea în fond.

Considerând că după dispozițiunile art. 283 proc. civ. judecătorul recuzat, nu poate lua parte la judecarea cererii de recuzare.

Că, în speță, magistratul T. Copoiu, care prezida Comisiunea de apel, luând parte la judecarea cererii de recuzare, făcută în persoana sa, deciziunea Comisiunii de apel este dată cu exces de putere și din această cauză urmează să fie casată.

Că astfel fiind, câtă a se admite recursul, a casa deciziunea atacată și a trimite dosarul în fața aceleiași Comisiuni de apel spre o nouă judecată.

(Urmează semnăturile).

NOTA. — Deciziunea de mai sus confirmă încă odată părerea susținută de noi, că rânduelile dreptului comun sunt aplicabile și în materie fiscală, atunci când ele se pot concilia cu textele ei, și nu vin în conflict cu spiritul acestei legi speciale. (v. studiul „Dreptul comun și dreptul fiscal” în nr. 18 al revistei). E vorba aici de recuzarea judecătorilor și de procedura recuzării, chestiuni de care legea contribuțiilor directe, nu se preocupă de loc. Bineînțeles, că în lipsa unor dispozițiuni speciale, trebuie să ne referim la textele din procedura civilă. În speță s'a cerut recuzarea președintelui comisiunii de apel și această cerere a fost examinată de complectul comisiunii, inclusiv președintele recuzat, împotriva prevederilor categorice ale art. 283 pr. civ., care arată că judecătorul recuzat nu va putea lua parte la judecarea recuzării. Soluțiunea instanței de casare, care a admis recursul pe acest motiv, e perfect juridică.

Dacă stăruim ceva mai mult în examinarea spe-

ței de mai sus, găsim și o altă problemă de drept: Ce compunere trebuie să aibă comisiunea de apel, la judecarea acestei cereri de recuzare? Cel recuzat fiind însuși magistratul președinte, ar rămâne să judece cererea numai cei 2 membri asesori-adică delegatul fiscalului și delegatul contribuabililor. În conformitate cu art. 782, l. c. d. comisiunea de apel nu poate însă să lucreze în mod valabil în această formațiune, adică fără președinte și n'are deci căderea să soluționeze, adică fără președinte, și n'are deci căderea să soluționeze nici cererea de recuzare. Singura soluțiune legală, în acest caz, ar fi numai să se completeze comisiunea cu un alt magistrat, — delegat de președintele tribunalului, — ca președinte, și acest nou complect să procedeze la judecarea cererii de recuzare. Cu noua redacțiune a art. 78 l. c. d. — care prevede că nici fără delegatul fiscalului, comisiunea de apel nu poate lucra în mod valabil — ne vom lovi de aceeași dificultate și în cazul când cel recuzat este delegatul fiscalului. Soluțiunea va fi tot cea de mai sus: Complectarea comisiunii de apel cu un alt delegat al fiscalului, spre a putea judeca cererea de recuzare.

Nota este reprodusă din broșura d-lui Plopul. Legea Impunerilor la contribuțiuni directe.

INALTA CURTE DE CASAȚIE S. UNITE

Audiența din 30 Iunie 1932

Prezidenția d-lui VOLANSCHI, Prim președinte

Decizia nr. 39

Comisiune disciplinară. Magistrat. Cerere de strămutare a procesului. Inadmisibilitate. Art. 20 legea Curții de Casație, art. 539 pr. civ. rom.

Cererile de strămutare a proceselor pentru suspiciune legitimă nu sunt admisibile decât în materie de jurisdicțiune a instanțelor judecătorești, iar nu și în materie de instanțe administrative, cum este în speță, Comisiunea de disciplină pentru judecarea abaterilor funcționarilor publici.

Curtea,

Asupra admisibilității în principiu a cererii făcute de M. Pantelimon, de a se strămuta dela comisia disciplinară a Curții de apel Galați, la altă comisiune, cererea făcută de d-sa pentru revizuirea deciziei nr. 5 din 1921 a consiliului superior al magistraturei, constituit ca instanță disciplinară.

Prezinte petiționarul asistat de d. av. P. Ioanișescu, cum și Ministerul de justiție prin d. av. Ulise Vasilescu.

Deliberând,

Asupra admisibilității prezentei cereri de strămutare, introdusă de M. P. fost judecător al ocolului B. din jud. Covurlui.

Având în vedere că petiționarul, în urma avizului de destituire dat de consiliul superior al magistraturei constituit ca instanță disciplinară, a fost destituit în 1921 de Ministerul de justiție din această funcțiune.

Că, posterior, dânsul introducând cerere pentru revizuirea deciziunii comisiei disciplinare, care avizase la destituirea sa, cererea de revizuire a fost trimisă de Minister spre judecare comisiunii disciplinare de pe lângă Curtea de apel Galați.

Considerând că, potrivit art. 28 din legea de org. a Curții de casație, această Inaltă Curte este competentă a se pronunța asupra cererilor de strămutare a pricinilor dela un

tribunal la altul sau dela o Curte de apel la alta, pentru cuvântul de bănuială legitimă sau de siguranță publică, iar după art. 559 proc. pen., această competență se întinde și asupra cererilor de strămutare a pricinilor aflate în judecata tribunalelor polițienești sau a Curților cu jurați, ori în cercetarea organelor judecătorești de instrucțiune.

Considerând, că din cuprinsul acestor dispozițiuni, rezultă că discuțiunea unei atari cereri de strămutare nu este admisibilă înaintea Curții de casație, decât numai în ce privește litigiile angajate în fața tribunalelor, Curților de apel sau a altor instanțe de jurisdicție și de instrucțiune penală prevăzute și organizate după principiile din titlu III, cap. IV al Constituției, Despre puterea judecătorească și din legile de org. și procedură judecătorească.

Considerând că, comisiile disciplinare, a căror constituire și funcționare sunt prevăzute și reglementate de legile de organizare administrativă, nu pot fi considerate ca instanțe de jurisdicție, făcând parte din puterea judecătorească, de oarece ele nu au atribuțiunea de a trănșa litigiul sau instrui afaceri de natură penală, că sunt organe consultative ale autorității sau puterii executive, chemată să constate și să stabilească existența, natura și gravitatea abaterilor de natură disciplinară imputate funcționarilor publici și să avizeze, dacă e cazul, asupra sancțiunilor de aplicat, fără însă ca avizele sau opiniunile lor să aibă caracterul sancționator al hotărârilor instanțelor penale și fără a produce vre-un efect, asupra situațiunii funcționarilor cât timp n'au fost însușite și traduse în fapt de puterea executivă.

Că, astfel fiind, cererile de strămutare a afacerilor disciplinare, în cari aceste comisiuni sunt chemate numai să avizeze asupra sancțiunilor de dat, iar nu să facă *operă de jurisdicție propriu zisă*, sunt inadmisibile în principiu și deci cererea de față urmează a se respinge ca atare.

Pentru aceste motive,

Curtea,

Respinge ca inadmisibilă cererea de strămutare, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. UNITE

Audiența de la 18 Ianuarie 1934

Președenția d-lui C. G. RĂTESCU, Președinte

Nuța Schor și a. Ion Manuilov și a.

Decizia n. 3. Dosar n. 342/933.

Contract de locațiune. Recurs. Regulare de competență. Act cu caracter civil. Competința s. I a Curții de Casație. Art. 3 și 4 cod. com. Art. 31 paragr. 1 legea Curții de Casație.

Art. 3 cod. com. nu enumără printre actele de comerț și contractele de locațiune de imobile când sunt făcute în scop de speculațiune comercială sau când intervine între părți care sunt comerciante, potrivit art. 4 cod. com.

Prin urmare, în speta, cele două contracte de arendare purtând asupra unor imobile și având un caracter civil, recursul trebuie îndreptat la s. I a Inaltei Curți, iar nu la S. III, conf. art. 31 paragr. 1 legea Curții de Casație.

Curtea,

Ascultând pe d. Raportor Cons. V. Popovici;

Deliberând,

Asupra cestiunii de a se ști dacă recursul făcut de către Nuța Șor și Nița Goldenberg în contra deci-

ziunii civile nr.89 din 1932, a Curții de apel Chișinău, secția I-a, cade în competența de judecare a Secțiunii a I-a, sau a Secțiunii III-a, a acestei Inalte Curți;

Având în vedere că recursul de față fiind repartizat Secțiunii a I-a, a Inaltei Curți această Secțiune în baza art. 31, paragr. 3 din legea Curții de Casație, prin deciziunea nr. 1365 din 1932 și-a declinat competența și a trimis afacerea Secțiunii a III-a spre a judeca, pe motiv că recursul poartă asupra unei hotărâri date într-o afacere cu caracter comercial; că Secțiunea III-a prin deciziunea nr. 1663 din 1933 deasemenea și-a declinat competența, constatând că în speță litigiul derivă din un contract de locațiune care având ca obiect un imobil, constituie un act de natură civilă, iar nu un act de comerț și, deci, conform art. 31, paragr. I din legea citată, nu poate fi competente secțiunea III-a, ci secțiunea I-a a acestei Curți;

Având în vedere că în speță este constant în fapt că litigiul a luat naștere prin acțiunea intentată de către intimată Maria Manucbey, în calitate de proprietară a fabricii de spirt, din comuna Gângești (Lăpușna) și Ion Manuilov, Constantin Manuilov și Gherș Vainstoc, actuali arendași ai fabricii, în contra recurenților de azi Nuța Șor și User Goldenberg, ca foști arendași; că, prin acțiune intimată cereau să fie obligați recurenții să le plătească o sumă de bani, drept, daune, provenite din faptul că nu și-au îndeplinit obligația luată prin două contracte de arendare, de a întreține în bună stare fabrica, de a face reparațiile necesare pentru acest scop și a o preda la expirarea contractelor în bună stare;

Că, așa dar, fiind vorba de o acțiune în daune pentru neexecutarea obligațiilor luate prin două contracte de arendare, urmează că litigiul poate fi considerat ca având un caracter civil, sau comercial, după cum contractele de arendare din executarea cărora derivă, au sau nu acest caracter;

Având în vedere că din cele două contracte rezultă că Maria Manucbey ca proprietară, a arendat o fabrică de spirt recurentului Nuța Șor pe timpul dela 25 Aprilie 1923—25 Aprilie 1926, iar dela această dată până la 25 Mai 1927 ambilor recurenți: Nuța Șor și User Goldenberg; că obiectul contractelor de arendare îl forma o fabrică de spirt compusă din terenuri, construcțiuni, case, magazii, beciuri, mașinării etc.;

Considerând că aceste contracte de arendare au de obiect mai multe imobile — terenuri, case — și unele lucruri mobile — mașini, aparate — cari, însă, devin tot imobile prin destinație, conform art. 468 c. civil;

Considerând că în drept contractele pentru locațiune de imobile sunt acte de natură civilă iar nu acte de comerț, căci art. 3 c. com. în enunțarea ce o face a faptelor de comerț, nu prevede aceste contracte, deși în textul art. 3 din codul comercial italian, care a servit ca model legiuitorului român, se prevede ca fapte de comerț și operațiunile asupra imobilelor — cumpărarea și vinderea lor — când sunt făcute în scop de speculațiune comercială; că, scoaterea acestor contracte dintre faptele de comerț de către legiuitorul român, învederează intențiunea de a le păstra caracterul civil, indiferent de scopul ce s'ar urmări prin ele;

Considerând că aceste contracte fiind de natură civilă, ele nu pot lua caracterul comercial, nici atunci

când intervin între părți, cari sun comercianți, conform art. 4 c. com.;

Că, astfel fiind, urmează în speță că cele două contracte, de arendare purtând asupra unor imobile, au un caracter civil chiar dacă ar servi unui scop de speculație comercială și chiar dacă părțile contractante ar avea, toate sau parte din ele, calitatea de comercianți;

Că, odată stabilit caracterul civil al contractelor de arendare, litigiul din speță ce derivă din modul în care părțile și-au executat, obligațiunile lor contractuale, are și el un caracter civil, și, deci, recursul de față făcut în acest litigiu trebuie considerat ca fiind îndreptat în contra unei hotărâri date în materie civilă, iar nu în materie comercială, așa că potrivit art. 31 par. I din legea Curții de Casație, el cade în competența de judecare a Secțiunii I-a, careia prin regularea competenței urmează să-i fie trimis.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I

Audiența dela 26 Ianuarie 1934

Președinția d-lui AL. IUCA Președinte

Manase Marcovici cu Camera de agricultură Iași

Decizia n. 74 Dosar n. 1648/933

Chirii. Recurs. Instituțiune publică. Neapărare în fond de reprezentantul ei. Dacă are dreptul de a cere revizuirea. Art. 291 proc. civ.

Pierderea totală a lucrului închiriat. Nedatorarea chiriei. Dacă acest mijloc de apărare poate fi invocat în instanța de plata chiriei după legea proprietarilor sau pe calea deosebită a unei acțiuni principale? Art. 1423 cod. civ.

Mijloc de apărare. Dacă poate fi invocat în instanța de apel, când nu a fost ridicat la prima instanță? Art. 237 proc. civ.

1. — *Potrivit art. 291 proc. civ. atunci când Statul sau o instituție publică, în speță Camera de agricultură din Iași, au fost reprezentate într'un proces prin un avocat care s'a mărginit să pună concluzii numai asupra unei chestii ce preceda fondul și s'a retras din instanță, fără a pune concluziuni în fond, iar pricina s'a judecat mai departe, Statul sau instituțiunea publică este îndreptățită să ceară revizuirea procesului.*

2. — *Locatarul care a părăsit imobilul închiriat din pricină că acesta a suferit o stricare totală, în sensul art. 1423 cod. civ., cum se constată în speță, este îndrituit să invoace acest fapt, care constituie un mijloc de apărare, chiar în instanță pentru plata chiriei, sezizată conf. legii proprietarilor și chiar dacă pentru stabilirea lui va fi necesară administrarea de probă, iar nu pe calea unei acțiuni principale după dreptul comun.*

3. — *Invocarea stricării totale a lucrului închiriat și deci nedatorirea chiriei reclamate, constituie un mijloc de apărare, iar nu un fapt de natură a face obiectul exclusiv și neapărat al unei cereri de rezilierea contractului de închiriere, mijloc de apărare, care conf. art. 327 proc. civ., poate fi ridicat și în instanța de apel, chiar dacă nu s'a ridicat la prima instanță.*

Curtea,

S'a ascultat d. avocat Maer Aron în susținerea

motivelor de casare și d. avocat V. Lupu în combaterea lor.

Asupra recursului făcut de către Manase Marcovici în contra deciziei civile nr. 104/1932, a Curții de apel Iași s. II-a și a jurnalului nr. 2635 din 1929:

Având în vedere deciziunea și jurnalul atacat din care rezultă: că intimata în recurs, Camera de Agricultură din Iași, în baza art. 291 proc. civ., a cerut revizuirea deciziei Curții de apel Iași, s. II-a, nr. 59 din 1929, prin care s'a admis apelul recurentului și a fost obligată la plata sumei de 130.000 lei cu titlu de chirie; că, prin jurnalul nr. 2635 din 6 Noiembrie 1929, Curtea de apel a admis în principiu cererea de revizuire; că, pentru a admite în principiu cererea de revizuire Curtea de apel constată, că intimata Camera de agricultură înaintea instanței de apel nu a fost apărată în fond și, deci, potrivit art. 291 proc. civ., cererea de revizuire este admisibilă; că, apoi prin deciziunea nr. 104 din 15 Noiembrie, 1932, Curtea admitând cererea de revizuire, retrac-tează deciziunea nr. 59 din 1929 și în fond respinge ca nefondat apelul făcut de M. Marcovici, în contra sentinței tribunalului Iași s. II-a, nr. 504 din 1928; că, pentru a da această soluție, Curtea de apel constată din actele și susținerile părților, că M. Marcovici fiind cesionarul drepturilor inginerului M. Marculescu, pentru două rate de chirie de câte 65.000 lei pentru trimestrele Aprilie și Octombrie 1928, a reclamat prin justiție plata acestei chirii dela chiriasa Camera de agricultură Iași, uzând de procedura prescrisă de legea proprietarilor; că, tribunalul Iași respingând acțiunea, M. Marcovici a făcut apel pe care Curtea l'a admis în condițiunile sus expuse prin deciziunea a cărei revizuire se cere; că, prin cererea de revizuire Camera de agricultură pretinde să fie exonerată de plata chiriei reclamate, de oarece a fost silită să evacueze apartamentul închiriat pe ziua de 3 Octombrie, 1927, fiind-că devenise nelocuibil din cauza deteriorării, amenințând să se dărâme; că, asupra exactității acestei susțineri, Curtea a admis proba și contra-proba cu martori cerută de părți; că, examinând depozițiile martorilor, Curtea de apel își face convingerea că apartamentul închiriat de Camera de agricultură, amenințând în mod gray cu prăbușirea, aceasta echivalează cu stricarea în totalitate a lucrului închiriat din caz fortuit și, deci, conform art. 1423 cod. civ. aceasta atrage de drept desființarea contractului; că, în consecință —conchide Curtea de apel—cu drept cuvânt chiriasa Camera de agricultură, a fost îndrituită să părăsească apartamentul pe ziua de 1 Octombrie 1927, urmând să fie apărată de orice plată de chirie, pe timpul cât nu a mai avut folosința apartamentului.

Văzând motivul I de casare din petiția de recurs și motivul I de casare din memoriul suplimentar, astfel formulate:

I. Violarea art. 291 proc. civ., exces de putere.

Onor. Curte admite cererea de revizuire a deciziei civile nr. 59 din 1929, motivând că Instituțiunea Camerii de agricultură nu a fost apărată.

Din examinarea jurnalului ședinței din 6 Mai 1929, se constată că intimata Camera de agricultură din Iași, a fost prezentă în ședință prin apărătorul său; că, ea s'a apărât, punând concluziuni. Că față de respingerea apărărilor ce a formulat, reprezentantul intimatului s'a retras din instanță.

În asemenea condițiuni, nu poate pretinde intimata că a fost lipsită de apărare, întrucât art. 291 proc. civ., pune la dispozițiunea Statului, sau subdiviziunilor sale, dreptul de revizuire numai în cazul unei lipse totale de apărare, nu și în cazul unei decăderi survenite în modul legal în care s'a apărât. Constatarea instanței că intimata nu a fost apărâtă, constituie o denaturare a faptelor procesului.

Așa fiind și întrucât se constată că intimata a fost apărâtă, prin exces de putere și violarea art. 291 proc. civ., s'a admis cererea de revizuire și denaturându-se interpretarea faptelor.

Violarea art. 291 proc. civ. și denaturarea faptelor cauzei, cărora Curtea le dă o semnificație și valoare alta de cât avea în realitate.

Art. 291 proc. civ., dă drept Statului și instituțiilor publice să ceară revizuirea proceselor în cari cei însărcinați cu apărarea lor nu i-au apărât de loc, sau i-au apărât cu viclenie. Textul nu admite însă revizuirea pentru greșeli de procedare, omisiuni și abateri de natură a compromite interesele în cauză și a provoca pierderea procesului.

Căci dacă ar fi așa, în procesele Statului și instituțiilor publice n'ar mai exista lucru judecat, nici nulități, nici decăderi. Curtea din Iași constată în fapt în jurnalul nr. 2655 din 6 Noembrie 1929, că în ședința când s'a dat hotărârea în fond, avocatul Camerei de agricultură a pus concluziuni cari i-au fost respinse și numai când a văzut că pe calea apucată nu poate ajunge la nici un rezultat, s'a retras din instanță. Ea consideră atitudinea aceasta ca o lipsă de apărare. Dar caracterizarea aceasta, în discordanță cu textul pe care îl aplică, nu înseamnă numai o rea aplicațiune a legii, adică o violare a ei, ci în același timp o adevărată denaturare a faptului examinat, căci a atribui unui fapt un sens juridic străin de natura lui, e a ajunge la o adevărată denaturare a sensului ei.

Având în vedere că art. 291 proc. civ. prevede, că Statul, județul, comunele, stabilimentele publice, sau de utilitate publică, nevârșnicii, interziși și cei puși sub consiliu judiciar, pot cere revizuirea, dacă cei însărcinați a-i apăra, i-au apărât cu viclenie, sau nu i-au apărât de loc, asupra capătului, sau capetelor de cerere aduse în judecată;

Având în vedere că atunci când Statul sau instituțiile publice au fost reprezentate într'un proces prin un avocat, care s'a mărginit a pune concluzii numai asupra unei chestiuni ce precede fondul și apoi, din orice împrejurare, s'a retras din instanță, fără a pune concluzii în fond, iar pricina a fost astfel mai departe judecată în fond, — în acest caz, Statul trebuie considerat că nu a fost de loc apărât în sensul art. 291 proc. civ. și deci va avea dreptul să ceară revizuirea;

Având în vedere că în speță, din examinarea jurnalului Curții de apel nr. 1196 dela 6 Mai 1929, rezultă că la acel termen, reprezentantul Camerei de Agricultură a pus concluzii numai asupra chestiei dacă în principiu apelul recurentului putea fi admis, de oarece era discuție dacă recurentul avea, sau nu, dreptul să uzeze de calea procedurală prescrisă de legea proprietarilor; că, după ce Curtea a tranșat această chestiune, admitând apelul în principiu, reprezentantul Camerei de Agricultură a cerut să i se admită a depune o acțiune reconvențională și Curtea respingându-i cererea, acesta nu a mai pus nici o concluzie, și a declarat că se reține din instanță,

ceea ce a și făcut; că, apoi Curtea a judecat apelul în fond;

Având în vedere că din aceste fapte astfel consemnate în jurnalul sus amintit, rezultă că singura apărare pe care reprezentantul Camerei de Agricultură i-a făcut-o mandantei sale, s'a referit numai la chestiunea dacă apelul introdus de recurentul de azi, putea, sau nu, să fie admis în principiu, deci la o chestiune ce preceda fondul;

Că astfel fiind, urmează că instanța de apel cu drept cuvânt și fără a comite vre-o denaturare, a constatat în speță, că Statul nu a fost apărât în fond și dacă în această situație de fapt, a găsit că există dreptul la revizuire, conform art. 291 proc. civ., nu a violat acest text și nu a comis nici un exces de putere, ci i-a dat o exactă aplicare;

Că, deci, cele două motive de casare, reproduse mai sus, prin care se critică această procedură a Curții de apel, sunt neîntemeiate;

Văzând motivul II de casare din petiția de recurs și motivul II din memoriul suplimentar, astfel formulate:

II. Violarea art. 3, 4 și 12 din legea proprietarilor, art. 1021 cod. civil, 61 proc. civ., 11 și 12 legea procedurii accelerate.

Cerând plata chiriei prin acțiune, onor. Curte nu poate să admită probele cerute de intimată pentru a stabili cauzele cari au determinat-o să părăsească imobilul și deci lipsa sa de obligație de a face plata chiriei.

Pentru ca aceste dovezi să fie admisibile, intimata ar fi trebuit să facă o cerere principală pentru rezilierea contractului din culpa recurentului, ceea ce nefăcându-se, nu putea duce la consecința opunerii pe cale de apărări la plată.

În lipsa unei cereri principale de reziliere a contractului de închiriere, plata nu putea fi ținută în loc, probele erau inadmisibile și instanța prin violarea legii le-a admis și a ajuns la soluția criticată.

III. Violarea art. 3 și următorii legea proprietarilor și 66 legea proc. civ. și reaua aplicațiune a principiilor generale privitoare la exercițiul acțiunii în justiție. Exces de putere și omisiune esențială.

În procesul soluționat de Curtea de Iași era vorba de o pretenție a proprietarului contra chiriașului său, care cerea plata chiriei exigibile pe baza contractului de locațiune. Procesul se desfășura după procedura legii proprietarilor creiată exclusiv în favoarea proprietarului. În această procedură, chiriașul nu poate invoca decât: fie plata, fie inexigibilitatea plății, fie inexistența contractului, sau alte lucruri de acest fel. El nu poate invoca pretențiuni pentru cari e nevoie de o cerere aparte, adică de o acțiune de drept comun. Voieul e fără discuție, iar regula din art. 66 proc. civilă, e clară și de aplicație generală. În speță, proprietarul care primise unele rate de chirie cerea o altă după ce contractul se executase de ambele părți în tot acest interval. Iar chiriașul care primise spre folosință imobilul și care se și folosise de el plătind și chiria corespunzătoare, a ridicat pentru prima oară în apărarea sa în proces obiecțiuni că imobilul nu era propriu destinației la care îl afectase. Această pretenție (pe care o socotim un simplu pretext), putea forma cel mult baza unei acțiuni în reziliere, adică a unei cereri autonome supuse dreptului comun. După art. 66 proc. civilă, cel interesat trebuie dar să facă un proces în acest scop, în nici un caz nu o apărare simplă în procesul de plata chiriei; în nici un caz, mai ales după ce primise imobilul și plătitise chiria, deci executase contractul.

Primind abuziv și eronat apărarea aceasta, în loc de a trimite pe parte la instanțele ordinare, Curtea a violat textele și principiile invocate creindu-mi o situație alta decât cea pe care mi-o acordă legea. Curtea comite și o omisiune esențială, întrucât nu examinează apărările făcute de noi, unde arătam că apărarea făcută de chirieș, potrivit regulilor procedurale, ținând a se declara reziliat contractul, atunci când eu, proprietar, ceream executarea lui, urmează să se facă nu oral pe cale de apărare, ci neapărat pe calea unei cereri scrise (reconvenționale).

Curtea omițând cu desăvârșire a se pronunța asupra acestei apărări, admite dovezile cerute de Camera de agricultură.

Având în vedere că art. 1423 c. civ., prevede, că dacă în timpul locațiunii, lucrul închiriat, ori arendat, se strică în totalitate prin caz fortuit, contractul este de drept desființat;

Având în vedere că în speță instanța de fond constată că starea apartamentului închiriat Camerei de Agricultură, echivalează cu o stricare totală prin caz fortuit și că părăsirea lui de către locatară s'a făcut, pentru că s'a produs acest caz de stricare totală;

Că această constatare nu este atacată în recurs pentru denaturare, sau eroare gravă de fapt, așa că ea rămâne definitiv dobândită cauzei;

Considerând că atunci când locatarul, care a părăsit imobilul din pricină că acesta a suferit o stricare totală, în sensul art. 1423 c. civ., se va vedea totuși chemat în judecată, așa cum a fost chemată în speță Camera de Agricultură din Iași, pentru a plăti chiria pe o perioadă de timp posterioară stricării imobilului și părăsirii lui, — în acest caz locatarul va putea opune în apărare faptul stricării totale a lucrului închiriat, căci această stricare atrăgând conform art. 1423 c. civ. desființarea de drept a contractului, ea atrage și încetarea obligației plății chiriei;

Că invocarea actului fapt, nu constituie decât obiectul unui mijloc de apărare pe care locatarul îl poate ridica, chiar dacă chemarea lui în judecată pentru plata chiriei, s'a făcut după procedura urgentă prevăzută de legea proprietarilor și chiar dacă pentru stabilirea lui, va fi necesară administrarea de probe;

Că, deci, este neîntemeiată susținerea făcută de recurent prin motivele de casare, după care intimata nu ar fi putut să invoce stricarea lucrului închiriat, de cât în cazul că ar fi intentat o osebuită cerere în justiție pentru rezilierea contractului de locațiune;

Având în vedere că în speță, acțiunea intentată de recurent în contra Camerei de Agricultură, subzistând tocmai ipoteza sus arătată, urmează că instanța de fond nu a comis nici o violare de lege, sau exces de putere, dacă a încuviințat locatarii să invoce acest mijloc de apărare și dacă, i-a admis și probele propuse în acest scop;

Că, deci, obiecțiunea pe care a făcut-o recurentul înaintea instanței de fond, în sesul că ea nu putea să procedeze altfel, este o obiecțiune neîntemeiată în drept, așa că dacă Curtea de apel nu a examinat-o, omisiunea nu este esențială;

Că, în consecință, cele două motive de casare sunt neîntemeiate.

Văzând motivul III de casare din memoriul suplimentar astfel formulat:

IV. Exces de putere și violarea art. 527 proc. civ. și a principiilor celor două grade de jurisdicțiune.

Primind sub formă de apărare simplă în a doua instanță, o pretenție care trebuia să formeze obiectul unei cereri principale, Curtea a procedat cu exces de putere și din alt punct de vedere: ea a consfințit o situație echivalentă cu o reziliere a contractului, dând în a doua instanță o hotărâre definitivă asupra unui capăt de cerere care nu fusese formulat și desbătut la prima instanță. În adevăr, dacă cererea intimitei ar fi fost regulat introdusă pe căile indicate de lege, eu aș fi avut puțința să mă apăr în fața a două jurisdicții succesive. În modul cum am fost surpris de procedura Curții, beneficiul acesta mi-a fost răpit pe nedrept.

Având în vedere că față de cele arătate cu ocazia examinării motivelor de casare de mai sus, urmează că invocarea stricării lucrului închiriat și, deci, nedorarea chiriei reclamate, constituie un mijloc de apărare, iar nu un fapt de natură a forma obiectul exclusiv și neapărat numai a unei cereri deosebite de rezilierea contractului de închiriere;

Că astfel fiind și întrucât conform art. 327 proc. civ. partea poate ridica în instanța de apel mijloace de apărare, meridicate la prima instanță, urmează că motivul III de casare este neîntemeiat;

Că, deci, recursul este neîntemeiat și că a fi respins, fixându-se cheltuelile de judecată prin apreciere la suma de 3000 lei.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge recursul, etc.

CURTEA DE APPEL DIN BUCUREȘTI S. V-a

Audiența dela 6 Aprilie 1932.

Președenția d-lui CONST. PANTELIMON, consilier

Ștefan S. Ghelea cu Dr. C. Sabaru

Decizia comercială Nr. 63

Cambie. Cază juridică. Calificarea temeiurilor de drept și de fapt pe care se sprijină o acțiune. Schimbarea ei în apel. Aval. Simpla semnătură neprecedată de nici o mențiune poate constitui un aval. Art. 296, 297 alin. 2 cod. com.

1. — *Instanța de apel poate da o altă calificare juridică temeiurilor de drept și de fapt pe care se sprijină o acțiune, decât aceea ce a fost dată de prima instanță, fără ca prin aceasta să se poată pretinde că s'a schimbat, în apel, cauza juridică a acțiunii, căci ceace constituie cauza juridică a acțiunii nu este calificarea temeiurilor de drept și de fapt, adică a raporturilor dintre părți pe care se sprijină acțiunea, ci înseși aceste temeiuri, aceste raporturi dintre părți.*

2. — *Obligațiunea de garanție, în calitate de avalist, poate să rezulte și din simpla semnătură pusă pe cambie, neprecedată de vre-o altă mențiune căci, dacă art. 296 cod. com. arată că avalul se exprimă prin cuvintele: „pentru aval” sau altele de asemenea, aceasta nu înseamnă că aceste cuvinte sau altele asemenea, trebuiesc scrise în mod separat pe cambie, pentru ca obligațiunea de avalist, contractată printr'insa, să fie valabilă, această mențiune fiind cerută de legiuitor pentru a putea califica mai ușor natura obligațiunii contractate prin cambie, ceace poate rezulta, însă, în mod suficient, din examinarea celorlalte semnături și mențiuni de pe cambie.*

S'au ascultat d. avocat Hugo Friedman, din partea apelantului și d. avocat Negrișeanu, din partea intimatului.

Curtea,

Asupra apelului făcut prin petiția înreg. la nr. 6198 din 12 Decembrie 1930, de către Ștefan S. Ghelea, domiciliat în Ploești, strada G. Constantinescu nr. 18, în contra sentinței comerciale cu nr. 1204 din 28 Noiembrie 1930 a tribunalului Prahova, secția II-a, prin care admitându-se acțiunea introdusă de intimatul dr. Const. A. Sabaru, domiciliat în Ploești, str. Fructelor nr. 1, a fost obligat apelantul Ștefan S. Ghelea să plătească intimatului dr. Const. A. Sabaru, pe baza a două cambii, suma de 155.000 lei cu procente legale comerciale de 6% pe an peste scontul Băncii Naționale cu începere dela 5 Februarie 1930, data scadenței cambiilor până la achitare, cum și suma de 2000 lei cheltueli de judecată.

Având în vedere actele și lucrările din dosar, cum și concluziunile orale și scrise ale părților.

Având în vedere că apelantul cere să se constate că obligația contractată de dânsul prin cambie nu este aceea a unui girant, ci cel mult a unui avalist și întrucât dânsul a fost considerat ca girant, atât de către intimat, cât și de către tribunal, și cum în apel, neputându-se schimba cauza acțiunii, nu ar putea cere să fie obligat ca avalist, să i se admită apelul și să se respingă acțiunea intimatului, urmând ca acesta să-i facă o nouă acțiune în care să-l cheme în judecată ca avalist.

Considerând că întrucât din cuprinsul acțiunii se constată că intimatul dr. Const. A. Sabaru a chemat în judecată pe apelant, pentru a fi obligat să-i plătească suma de 155.000 lei pe baza obligațiunii pe care acesta a contractat-o prin cambii pe cari intimatul își sprijină acțiunea sa și întru cât înaintea instanței de apel în apelul introdus de Ștefan S. Ghelea, pârîtul dela prima instanță intimatul dr. Const. A. Sabaru își sprijină, în apărarea sa, acțiunea dela prima instanță pe aceeași obligațiune contractată de apelant și constatată prin cele două cambii, nu se poate pretinde că intimatul și-a schimbat, în apel, cauza juridică a acțiunii sale. faptul că Tribunalul și chiar însuși intimatul au dat o calificare juridică greșită obligațiunii apelantului contractată și constatată prin cambie neputând împiedeca această Curte să dea adevărata calificare obligațiunii apelantului și aceasta fără să se poată susține că s'ar fi schimbat, prin aceasta cauza juridică a acțiunii în apel, căci ceea ce constituie cauza acțiunii nu este calificarea temeiurilor de drept și de fapt, adică a raporturilor dintre părți pe care se sprijină acțiunea, ci înseși aceste temeiuri, aceste raporturi dintre părți.

Că întrucât din examinarea cambiilor pe cari intimatul își sprijină acțiunea sa, se constată că apelantul, — care nu este nici acceptant, nici girant, cambia nefiind nici trasă asupra sa, nici emisă în ordinul său, sau transmisă lui prin gir, — prin punerea semnăturii sale pe verso ale cambiilor, deși precedată de vre-o altă mențiune, potrivit art. 296 și 297 alin. 2 cod. com., a contractat o obligațiune de garanție, în calitate de avalist, pentru emitent, în favoarea portorului cambiei, bine a fost admisă acțiunea în contra sa.

Că, faptul, că semnătura sa nu este precedată de nici o mențiune, nu face ca obligațiunea contractată de dânsul prin cambie să fie nulă, căci, dacă art. 296 cod. com., arată că avalul se exprimă prin cuvintele: „pentru aval” sau altele de asemenea, aceasta nu însemnează că aceste cuvinte sau altele asemenea, trebuie scrise, în mod neapărat, pe cambie, pentru ca obligațiunea de avalist, contractată printrînsa, să fie valabilă, această mențiune fiind cerută de le-

giutor pentru a putea califica mai ușor natura obligațiunii contractate prin cambie, ceea ce poate rezulta, însă, în mod suficient, din examinarea celorlalte semnături și mențiuni de pe cambie, după cum, în speță, s'a arătat că rezultă prin considerentul precedent.

Că astfel fiind, acest prim motiv al apelului, nu este fondat.

Având în vedere că apelantul cere, în al doilea rând, ca, prin deciziunea ce se va da, să se ia act de declarațiunea făcută de intimat, înaintea primei instanțe, consemnată în jurnalul cu nr. 10.554 din 2 Septembrie 1930 al tribunalului, că nu va executa sentința împotriva sa.

Având în vedere că din jurnalul cu nr. 10.554 din 29 Septembrie 1930 al tribunalului, se constată că la acea dată, mandatarul reclamantului dr. Carol A. Sabaru, intimat în această instanță, cerând admiterea acțiunii cu cheltueli de judecată, pe baza cambiilor depuse, s'a cerut de către pârîtul Ștefan Ghelea, apelantul de astăzi, un termen, pentru a face dovada că „a achitat suma reclamantului, întrucât a aranjat”, la care cerere mandatarul reclamantului a persistat în cererea sa de a i se admite acțiunea, arătând că chiar dacă obține hotărîre contra pârîtului, nu-l va executa, bine înțeles, dacă afirmația pârîtului că a achitat suma reclamantului ar fi fost adevărată, declarațiune de care prima instanță, care a acordat termen pârîtului pentru a face dovada că s'a aranjat cu reclamantul, nu a luat nici un act, nefiind cazul, declarațiune de care, cu atât mai mult, această instanță, nu poate lua act din moment ce o asemenea declarațiune nu a fost făcută înaintea sa.

Că apelul fiind astfel nefondat, urmează să fie respins ca atare.

Pentru aceste motive, redactate de d. consilier Ștefan F. Mihăileanu, Curtea, respinge, etc.

(ss) C. Pantelimon, Ștefan P. Mihăileanu, V. Bordeianu

JUDECĂTORIA OCOL II CĂLĂRAȘI-IALOMIȚA

Audiența dela 2 Aprilie 1934.

Preș. d lui CONST: ALEXANDRESCU jude consilier

Maria Leon Ceacu cu P. Dobre.

Curtea de Judecată civilă n. 54

Pământ rural. Arendare pe 28 ani. Vânzare deghizată. Nulitate absolută. Prescripție. Art. 6 și 9 din legea circulației bunurilor din 1929. Art. 9 din legea circulației bunurilor din 1929.

Art. 9 din legea pentru circulația bunurilor rurale din 1929 n'a putut valida înstrăinările făcute anterior acestei legi, dacă nu îndeplinesc condițiile ei: adică cumpărătorul să fie muncitor manual de pământ.

Prescripția prevăzută de art. 6 din această lege nu se poate aplica înstrăinărilor făcute anterior cu violarea dispozițiilor de mai sus fiindcă prescripția este de-drept strict. Ea nu se poate aplica pe cale de analogie și ca atare trebuie limitată la înstrăinările făcute sub regimul acestei legi. Așa că pentru toate celelalte înstrăinări anterioare nevalidate de art. 9, exercițiul acțiunii rămâne în raport logic de funcțiune cu termenul pe care îl dă dispozițiunile din legea generală.

Judecata,

Asupra acțiunii civile de față:

Având în vedere, că locuitoarea Maria L. Ceacu, din comuna Ștefan-Vodă, cheamă în judecată pe P. Dobre din

aceeaș comună spre a fi declarate anulate actele de arendare autentificate de trib. Ialomița la nr. 5254/1927, act . . . . . cum și actele menționate în cererea din dosarul nr. . . . . conexat, adică actele de arendare autentificate de judecătoria Călărași la nr. . . . .

Având în vedere toate aceste acte, desbaterile urmate în cauză și conștăruirile orale ale părților;

Având în vedere, că reclamantul a cerut în primul rând anularea acestor acte de arendă, fiindcă ele constituiesc o vânzare deghizată determinată de faptul, că pârîtul neputînd cumpăra terenuri rurale întrucît la data contractării era comerciant a recurs la mijlocul aceste ca să poată eluda dispozițiunile unei legi cu caracter de ordine publică;

Având în vedere, că reclamantul a mai cerut anularea acestor acte întrucît nu pot fi utilizate ca acte de arendă, căci din întreaga economie a legii reese cu evidență intențiunea legiuitorului de a face, ca terenul să rămână în mâinile celui împrumutat, că această intențiune a legiuitorului reese cu evidență și din măsurile luate pe cale de circulații trimise instanțelor judecătorești, atrăgându-li-se atențiunea să nu dea curs actelor autentice încheiate pe un termen mai mare de doi ani;

Având în vedere, că pârîtul în apărare susține în primul rând că, actele dela dosar nu înfățișează în nici un caz o vânzare deghizată, ci sunt acte de arendă neprohibită în nici un fel de dispozițiunile legilor agrare, care permit arendarea terenurilor dobândite prin împrumut și apoi trebuie făcută dovada faptului de simulațiune notorie. Este greu de admis, ca acele care a încheiat un act de arendă pe un termen mai îndepărtat să fie considerat în altă situațiune de cît în aceia care i-o dă dispozițiunile art. 1410 din c. civil. În afară de această stare de fapt, actele dela dosar nu pot fi anulate nici în cazul când sunt considerate vânzări deghizate, fiindcă din recunoașterea făcută de reclamantă, care evidențiază calitatea pârîtului de muncitor de pămînt, rezultă în consecință și capacitatea sa de a cumpăra terenuri rurale.

Existența acestor acte chiar dacă ar fi isbită de vreo nulitate nu se mai poate cerceta astăzi fiindcă se opun dispozițiunile art. 9 din legea agrară din 20 August 1929, care prevăd că înstrăinările efectuate anterior legii de față, fără a fi respectat condițiunile impuse prin legea sub imperiul căreia a avut loc sunt validate, iar art. 6 din aceeași lege prevede că acțiunea în anulare se prescrie prin trecere de trei ani dela încheierea actului;

Având în vedere, că la interogatoriu luat pârîtului în ședința dela 6 Mai 1933, se stabilește că părțile au recurs la arendarea terenului pe un termen mai lung „fiindcă atunci nu era vânzare“, deci se constată că s'a recurs la mijlocul acesta de a fraudă legea agrară, fiindcă pârîtul era la epoca încheierii acestor acte, adică în anul 1926 și 1927, comerciant și nu putea cumpăra terenuri rurale;

Că în orice caz e greu de admis, ca acela care avea capacitatea să contracteze valabil o vânzare să recurgă, fără vreun motiv serios, la încheierea mai multor acte de arendă, unele făcute chiar câte două în acelaș an, și care toate însumează durata de 28 ani, dacă nu ar fi intențiunea de a dobândi pămături rurale prin defraudarea legilor agrare;

Că deci se stabilește din toate acestea, că actele dela dosar sub aparența unor acte de arendă, sunt în realitate acte de vânzare făcute fără a se putea constata îndeplinirea condițiunilor cerute de legea agrară din 1925, art. 1 și 2 și deci izbite de nulitatea absolută prevăzută de art. 3 din aceeași lege;

Considerând, că este adevărat în drept, că art. 9 din legea din 1929, pentru regularea circulației pămînturilor

dobândite prin împrumut prevede că înstrăinările făcute anterior acestei legi sunt și rămân valabile, însă potrivit acestei legi trebuie ca părțile să îndeplinească condițiunile ei, adică să fie cetățeni români, muncitori manuali de pămînt. (Cas. I);

Având în vedere că în speță fiind constant din certificatul dela dosar nr. 792/1933, că pârîtul a fost înscris la taxa de firmă până în anul 1931, și a figurat în rolurile precepției cu impozite, rezultă că dispozițiunile art. 9 din legea pentru circularea bunurilor din 1929 nu se poate întinde și asupra înstrăinărilor terenurilor din litigiu;

Având în vedere că chiar dacă în speță n'ar fi vorba de vânzări deghizate ci de contracte de arendă, cari necontestat, că nu sunt oprite de legile agrare, totuș contractele de la dosar încheiate pe termenul de 28 ani sunt tot acte încheiate în fraudă legilor agrare, căci a decide altfel ar însemna să se faciliteze contractarea de împrumuturi și posibilitatea de speculare prin închirieri îndelungate creînd astfel un mijloc de a periclita buna stare materială pe care tocmai legiuitorul agrar a voit să o asigure celor împrumutăriți prin îngrădirea vânzării bunurilor ce li s'a dat. (*Curierul Judiciar*, pag. 488 din 1927);

Având în vedere că pârîtul a susținut în ultimul loc că acțiunea reclamantei este prescrisă conform art. 6 din legea circulațiunii terenurilor din 1929;

Considerând că, dispozițiunile acestui articol nu se pot aplica acțiunilor de față întru cît prescripția fiind de strictă interpretare nu se poate invoca pe cale de analogie, (vezi *Herovanu pr. civ.* pagina 280, vol. I) și ca atare trebuie limitată la cazurile prevăzute de lege, adică la contractele de vânzare făcute în afară de legea din 1929, așa că pentru toate celelalte contracte anterioare, nevalidate de art. 9, exercițiul acțiunii rămâne în raport logic de funcțiune cu termenul pe care îl dă dispozițiunile din legea generală;

Considerând că concretizându-se sub forma aceasta și principiile de drept în aplicarea legilor agrare din 1925 și 1929 și ideea și scopul legiuitorului concluzia este că acțiunile de față nu pot avea altă urmare decît anularea actelor dela dosar;

Având în vedere și cererea de cheltueli de judecată asupra căreia Judecata statuînd o fixează la 1000 lei.

Pentru toate aceste motive admite acțiunea, anulează actele de arendare, etc.

Jude-consilier, (ss) *Const. Alexandrescu*,

A apărut: LEGEA VĂMILOR DIN 1933 cuprinzînd textul legii, expunerea de motive, desbaterile parlamentare, Comentată și adnotată de D. I. V. Merlescu, avocat, conferențiar universitar. Prețul 200 lei. De vânzare la „Curierul Judiciar“

CATRE D-NII ABONAȚI

Conform înștiințărilor primite de la Direcțiunea poștei d-nii abonați sunt rugați ca atunci când nu primesc revista noastră la timp, în termen de cel mult 8 zile de la apariție, să ne reclame în scris neprimirea ei, pentru ca noi să putem da reclamația Poștei ca să poată face cercetări și aplica pedepse. În acest caz d-nii abonați vor avea dreptul să primească de la noi alt exemplar FARA PLATA, spre a avea colecția completă.

Ori ce reclamație peste termenul de 8 zile, nu se mai poate primi, și abonatul va trebui să plătească costul numărului ce reclamă, întrucît administrația revistei expediază cu regularitate fiecare număr ce apare.